

CUPRINS

1. *Darul rugăciunii – P.S. Gherasim, Episcopul Râmnicului*
2. *Prinos de smerită recunoștință Prea Sfințitului Gherasim – Pr. Constantin Cîrstea*
3. *Comunicat de presa – Biroul de presă și comunicații al Patriarhiei Române*
4. *Obiectul cunoașterii și sensul raționalului – Pr.prof.dr. Nicolae Bălașa*
5. *Atitudinea Bisericii Ortodoxe Române față de vrăjitorie – Pr.prof. Irinel Cojocaru*
6. *Rolul ierarhilor români în cultura română până la începutul sec. al XVIII-lea – Pr.dr. Leon Dură*
7. *500 de ani de la înființarea Episcopiei Râmnicului*
8. *Activitatea culturală a episcopilor de-a lungul vremii - Pr.prof.dr. Nicolae Bălașa*
9. *Mircea cel Bătrân – 585 de ani de la trecerea în eternitate a marelui voievod (1418-2003) – Prof. Florin Epure*
10. *Verbum salutis (de pr. Ioan Erdeni) – Ing. dr. Mihai Sporiș*
11. *Sfântul Gheorghe (poezie) – Ana Maria Asan*
12. *Artiști populari vâlceni la Târgul internațional de Turism „Holiday World”, 13-16 februarie 2003, Praga – Prof. Elena Stoica*
13. *Traducerea și tipărirea Sfintei Scripturi în limba română în decursul istoriei – Diac.prof. Cristian Cioteanu*
14. *Vâlcea este ținutul cu cele mai multe ctitorii voievodale din România (interviu) – Pr. Nicolae Moga*
15. *Apel la rugăciune și pace – Teoctist, Patriarhul B.O.R.*
16. *Imnul Maicii Domnului (poezie) – Alexandru Mircescu*
17. *Axion la Buna Vestire (partitură) – Prof. Gelu Stratulat*
18. *Heruvic (partitură) – Pr.prof. Ion Gavrilă*
19. *Floriile (poezie) – Florin Marinescu*
20. *Răstignirea (poezie) – Claudia Văduva*
21. *Ședința Consiliului și Adunării Eparhiale – Pr. Ioan Dinică*
22. *Noua stemă a Eparhiei Râmnicului – Diac.prof. Cristian Cioteanu*
23. *Cum trebuie să fie profesorul de religie și ce scopuri are el cu privire la elevii săi? – Prof. Maria Magdalena Moga*
24. *Cuvânt pentru poarta din urmă – Ing. dr. Mihai Sporiș*
25. *In memoriam: Pr. Bălănescu Vasile – Pr. Ilie Stuparu*
26. *Agenda de lucru a P.S. Episcop Gherasim – Pr. Ioan Dinică*

DARUL RUGĂCIUNII

Pentru adevăratul credincios, rugăciunea este tot așa de necesară ca și respirația. Omul este conștient că pe plan spiritual nu se poate împlini prin puterile proprii, de aceea cere ajutorul lui Dumnezeu. Nimeni până acum nu s-a exprimat mai frumos în acest adevăr ca Fericitul Augustin care zice: "Ne-ai făcut după chipul Tău, Doamne si neliniștit este sufletul nostru până se va odihni întru Tine" (Confesiuni). Acest mare adevăr ni-l arată însuși Mântuitorul când face comparația: "Eu sunt buciumul, voi melodiile. Cel ce rămâne în Mine si Eu în El aduce roadă multă, căci fără de Mine nu puteți face nimic" (Io. XV, 5). Începutul mântuirii îl pune harul lui Dumnezeu, noi numai trebuie să lucrăm cu El.

Rugăciunea, înainte de toate, este un dar al bunătății divine, un privilegiu acordat omului de a intra în vorbire cu însuși Creatorul său, cu Dumnezeu. Pentru că "Rugăciunea - spune Evagrie Monahul - este vorbirea minții cu Dumnezeu" (Cuvânt despre Rugăciune, în "Filocalia", vol. I,

Sibiu, 1946, p. 80). Îndemnul la rugăciune ni-l face însuși Mântuitorul când spune: "Privegheați, dar în toată vremea rugându-vă" (Le. 21, 36).

De asemenea ne învață cum să ne rugăm zicând: "Tu, însă, când te rogi, intră în camera ta și, închizând ușa, roagă-te Tatălui tău care este în ascuns, și Tatăl tău, care vede în ascuns, îți va răsplăti ție" (Mt. VI, 6).

Rugăciunea, după cuprins, poate fi de laudă, de mulțumire și de cerere. Prin rugăciunea de laudă binecuvântăm mărirea Lui cea nemăsurată. "În toate zilele Te voi binecuvânta - spune Psalmistul - și voi lauda numele Tău în veac și în veacul veacului" (Ps. 142, 2). În rugăciunea de mulțumire ne arătăm dragostea de toate binefacerile primite. "Dați mulțumire - spune Sfântul Apostol Pavel - căci aceasta este voia lui Dumnezeu" (I, Tes. V, 17). Prin rugăciunea de cerere arătăm lui Dumnezeu cele de trebuință pentru viața noastră spirituală, iertare de păcate și să îndepărteze de la noi tot răul, vărsând marea Lui milă asupra noastră.

Rugăciunea se poate face în particular sau de obște în Sfânta Biserică. Rugăciunea particulară este cea săvârșită de unul singur sau cu familia. Ea poate fi făcută după carte, sau scoasă chiar din taina inimii fiecăruia dintre noi. Astfel a făcut Mântuitorul pe calea dintre Betania și Ierusalim (Le. XI, 1) sau cea făcută de vameș în templu (Le. XVIII, 13). Rugăciunea de obște este atunci când o facem în Sfânta Biserică sau cu unele trebuințe, cum este vremea de secetă sau alte necazuri sau bucurii în viață.

Rugăciunea poate fi făcută în gând sau cu glas tare, sau cântată, cum spune Sfântul Apostol Pavel: "Cântați lui Dumnezeu în inimile voastre, mulțumindu-I în Psalmi și cântări duhovnicești" (Colos. III, 16).

Rugăciunea trebuie făcută în duh și adevăr. Mântuitorul reproșează evreilor: "Poporul acesta Mă cinstește numai cu buzele, dar cu inima este departe" (Mt. XVIII, 19-20).

Rugăciunea și luarea aminte sau trezvia sunt legate între ele ca sufletul cu trupul, lipsind una nu poate să stea nici alta.

Unirea lor se face astfel: întâi trezvia sau luarea aminte se opun păcatului, ca un strejuitor; în urma ei rugăciunea desființează și șterge gândurile rele. Acestea sunt poarta vieții și a morții: luarea aminte și rugăciunea.

Rugăciunea are mai multe trepte.

Sfântul Isac Siru spune: "mișcărilor limbii și ale inimii sunt cheia în rugăciune. Iar după aceea sunt intrarea în visterii. Aici trebuie să înceteze toată gura și limba și inima, visticieră a gândurilor, și mintea, cârmuitoare a simțurilor, și cugetarea, pasăre repede zburătoare și plină de îndrăzneală și orice meșteșug al lor. Cei ce cer să rămână aici. Pentru că e de față Stăpânul". (Filocalia, Vol. 10, Buc., 1981, p. 172).

Suspinele, îngenuncherile, cererile din inimă și prea dulcele tânguiri duc la rugăciunea curată și până la cele dinlăuntru.

Altceva este rugăciunea și altceva vederea.

Rugăciunea este curăția minții și se taie prin răpirea de lumină a Sfintei Treimi".

Curăția minții este o călătorie în înălțime a gândurilor și ea se ia la întrecere cu culoarea cerească în care strălucește în vremea rugăciunii lumina Sfintei Treimi" spune marele Grigorie (Filocalia X, ..., p. 179).

Dacă astfel de rugăciune este prea greu de făcut și nu este dat tuturor muritorilor, să zicem rugăciunea dată nouă de însuși Mântuitorul "TATĂL NOSTRU", rugăciune care este scurtă și nu obosește nici chiar pe un copil, este simplă și totuși nu omite nimic din ceea ce este de trebuință omului și dreptei credințe. Părintele bisericesc Tertulian a numit-o un rezumat al Sfintei Evanghelii.

Rugăciunile le facem, cum spuneam mai sus, de laudă, de mulțumire și de cerere la Bunul Dumnezeu.

Rugăciunea, însă, trebuie să fie curată, neîntinată de alte gânduri străine, pentru că se aduce pe jertfelnicul Domnului din animale necurate, spune Sfântul Isac Sirul (Filocalia, X, Buc., 1981, p.174).

În rugăciunile noastre să nu uităm de obișnuitele metanii, care sunt de două feluri: mici și mari.

Metania mică este înclinarea trupului până ce mâna ajunge la pământ și metania mare este înclinarea până la pământ, cu îndoirea genunchilor, făcând la fiecare semnul Sfintei Cruci. Părintele bisericesc Tertulian spune: când începem sau sfârșim un lucru, sau la fiecare faptă să facem semnul Sfintei Cruci, despre care Sfântul Ioan Damaschin ne învață că este pavăză împotriva diavolului.

Astfel întăriți, să pornim lucrul nostru de fiecare zi.

† GHERASIM EPISCOPUL RÂMNICULUI

PRINOS DE SMERITĂ RECUNOȘTINȚĂ PREA SFINȚITULUI GHERASIM

În anul jubileului celor 500 de ani de atestare documentară a Eparhiei Râmnicului, sub poalele Capelei și în atmosfera de mireme primăvăratice ale lunii martie, trăim emoția onomasticii Ierarhului nostru, **PREA SFINȚITUL GHERASIM CRISTEA**, al 41-lea EPISCOP pe firul istoriei Eparhiei Râmnicului.

La 4 martie, în fiecare an, cinstim cu justificată emoție pe Cuviosul Gherasim de la Iordan, "*îmblânzitorul de lei*", dar implicit pe Întâiulstătător al Eparhiei Râmnicului, care îi poartă numele.

Această zi de bucurie duhovnicească este un prilej binecuvântat de manifestare a sentimentelor de profundă dragoste a tuturor fiilor săi duhovnicești și slujitorilor Bisericii noastre strămoșești din această Eparhie.

Vâlcenii, cler, mireni și monahi, toți locuitorii ai "*Cerurilor Oltului*", care atât de mult îl prețuiesc, așteaptă an de an această ziși vin în număr mare la Catedrala Episcopală ca să-i aducă smerită recunoștință de ziua numelui și să primească în același timp cuvânt de învățătură și binecuvântare, de la cel care, în cei 28 de ani de arhipăstorie pe aceste meleaguri oltenești, se caracterizează prin acțiuni gospodărești impresionante, dar și strădaniile de bună colaborare cu toți factorii de activitate.

În preajma sărbătoririi celor 500 de ani de dănuire a acestei Instituții sacre -Episcopia Râmnicului Noul Severin - Prea Sfinția Sa și-a propus și s-a angajat, cu ajutorul lui Dumnezeu, să înnoiască veșmântul instituțiilor monahale și parohiale, ca să se înfățișeze la acest moment aniversar ca un Altar activ în fața contemporanilor, dar și a oaspeților de peste hotare, care vizitează cu emoție aceste așezăminte strămoșești.

Întocmai Cuviosul Gherasim de la Iordan, "*îmblânzitorul de lei*", ocrotitorul Eparhiei noastre este chipul ideal al Ierarhului creștin, modelul Ierarhului zilelor noastre cu o înfățișare blândă, smerită, răbdătoare, înțelegătoare, patriarhală, dar și cu o inimă de părinte bun, al tuturor.

În cei 28 de ani de Arhierie la Râmnicu Vâlcea, s-a dăruit pe sine lui Hristos și Bisericii și, de aceea, a avut bucuria acestei îndelungate activități, bucurie pe care o dă Hristos numai celor care cu jertfelnicie se dăruiesc Lui și Bisericii Sale.

Mărturie ne stă în această privință volumul imens de lucrări de restaurare a monumentelor istorice: **Hurezi, Bistrița, Dintr-un Lemn, Cozia Veche, Cozia, Schitul Ostrov, Turnu, Brâncoveni, Călui, Clocociov, Surpatele, Govora, Cornet** etc., care au fost ridicate la standarde superioare, precum și construcții noi: **Complexul Cultural "Sf. Antim Ivireanul"**, cantina socială și reconstrucția aripii de vest a mănăstirii Arnota, dar și construcții de biserici, prin fonduri ale Centrului Eparhial, donații și fonduri de la bugetul de stat.

Iată de ce la acest moment sărbătoresc suntem recunoscători lui Dumnezeu pentru darul mare al vieții și al sănătății Prea Sfinției Sale și ne plecăm cu pioșenie cuviosului Gherasim de la Iordan, să-i mulțumim că v-a fost un ocrotitor și păzitor permanent.

V-ați dăruit acestei Eparhii cu trup și suflet și v-ați comportat ca un adevărat Părinte, arătând multă dragoste și înțelegere pentru toți fiii duhovnicești ai neamului românesc, pentru cei suferinzi,

orfani și năpăstuiți de soartă, ceea ce înseamnă că darurile Sfântului Duh lucrează cu multă tărie în toată activitatea Prea Sfinției Voastre.

Cu acest prilej, în cadrul unei atmosfere deosebite, oficialități și personalități culturale, Consiliul Permanent Eparhial, monahi și monahii, precum și un număr mare de preoți și credincioși au felicitat pe întâiulstătător al Eparhiei noastre - **Prea Sfințitul GHERASIM CRISTEA**, urându-i mulți ani cu sănătate și cu alese împliniri în conducerea acestei istorice Eparhii.

Să ne trăiți întru mulți și fericiți ani, **PREA SFINȚITE STĂPÂNE!**

Pr. Constantin CÎRSTEA
consilier cultural

COMUNICAT DE PRESA

În zilele de 4-5 martie 2003, la Reședința patriarhală, sub președinția Prea Fericitului Părinte Patriarh Teoctist, s-au desfășurat lucrările Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

Dintre problemele abordate și hotărârile luate menționăm:

-la propunerea Comisiei sinodale pentru canonizarea sfinților români, Sfântul Sinod a aprobat trecerea în rândul sfinților a mitropolitului martir Teodosie al II-lea de la mănăstirea Brazi (Jud. Vrancea), cu ziua de prăznuire la 23 septembrie, și a cuviosului Vasile de la mănăstirea Poiana Mărului (jud. Buzău), cu ziua de prăznuire la 15 aprilie;

-a primit spre studiu și hotărâre referatul Comitetului Național de Bioetică al Bisericii Ortodoxe Române despre transplantul de organe;

-a propus un amendament la Constituția României referitor la promovarea și garantarea de către statul român a valorilor comune europene inspirate îndeosebi din moștenirea spirituală creștină;

-a aprobat înființarea secțiilor Teologie - Comunicare Socială și Relații Publice în Facultățile de Teologie Ortodoxă din București, Iași, Craiova și Cluj, precum și înființarea secțiilor Teologie didactică-istorie în cadrul Facultății de Teologie Ortodoxă din Alba Iulia și Teologie muzică clasică la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Sibiu;

-a aprobat propunerea Facultății de Teologie Ortodoxă "Justinian Patriarhul" din București privind organizarea unor manifestări prilejuite de aniversarea anul acesta a 100 de ani de la nașterea părintelui Dumitru Stăniloae, cu recomandarea către toate școlile teologice de a organiza conferințe, simpozioane, colocvii și seminarii dedicate celui mai mare teolog român;

- a aprobat un plan de acțiuni concrete privind prevenirea și combaterea traficului de persoane la nivel eparhial, realizat cu sprijinul Organizației Internaționale pentru Migrație;

- Sfântul Sinod a adresat o scrisoare pastorală către clerul și credincioșii ortodocși în legătură cu colecta organizată în toate bisericile și mănăstirile în Duminica Ortodoxiei (prima din Postul Sfințelor Paști, 16 martie 2003) pentru Fondul Central Misionar, destinat lucrării misionare, sociale și caritative a Bisericii Ortodoxe Române.

Au mai fost discutate diferite aspecte privind comunitățile ortodoxe românești din jurul granițelor țării și Diaspora, participări ale unor membri ai Sfântului Sinod și ale altor teologi ortodocși români la întruniri internaționale ortodoxe și ecumenice și alte probleme curente ale vieții bisericești interne și externe.

BIROUL DE PRESĂ ȘI COMUNICAȚII AL PATRIARHIEI ROMÂNE

OBIECTUL CUNOAȘTERII ȘI SENSUL RAȚIONALULUI

Extinderea și diferențierea disciplinelor științifice vizează investigarea lumii vii, dar ceea ce scapă unei priviri mai atente este faptul că și lumea vie este privită doar în aspectul maternității. De exemplu: științele biologice descriu modele comportamentale și de comunicare; științele omului propriu - moduri de abordare a ființei umane mai nuanțate și mai cuprinzătoare etc.

Teologia propune un alt mod de contemplare a realității, în care Dumnezeu este realitatea ultimă și izvor al realității imediate.

Teologia are nevoie de cultură pentru a cunoaște și răspunde problemelor care frământă omul într-o epocă determinată.

Sensul teologic al raționalității diferă de cel științific: în vreme ce știința leagă raționalitatea de inteligență și de complexitatea în gândire, în conceptualizare, în abstractizare, de puterea modelării mediului, teologia o leagă de raționalitatea internă a lumii, sădită de Dumnezeu în creație și de axiologia sfințeniei.

Teologia trebuie să dovedească faptul că universul nu este autonom față de Dumnezeu, ci deschis permanent și dependent de Creatorul Său către care tinde.

Teologul trebuie să folosească metoda selectivă și să distingă aspectele pozitive și cele negative ale culturii.

"Orice concepție despre lume, filozofică, tinde să ne organizeze viața într-un fel sau altul pornind de la una sau alta dintre soluțiile problemei generale a existenței omenești" (1) și în felul acesta trebuie găsit adevărul.

Viața se întemeiază pe "adevăr - ca revelație, pe adevăr - ca experiență existențială (adevărul realizându-se ca dinamică socială a vieții, iar viața justificându-se prin identificarea faptului de a fi cu adevărat cu faptul de a fi în comuniune; ei bine, uneori adevărul se identifică cu definițiile raționale, se obiectivează, se subordonează utilităților de tot felul, iar acest adevăr - utilitate, obiectivează la rândul său viața însăși, traducându-se în ultimă instanță în isterie tehnologică, chiar și în alienarea ființei umane" (2).

Problematizarea inițială a filosofiei a fost: raportarea noastră la raportarea ființei, adică a existentului, în ceea ce privește exact caracteristica sa: aceea de a exista - înaintea oricărei proprietăți determinative. Și numim întrebarea ontologică **aporia** noastră în ceea ce privește realitatea sau faptul ființei, al participării la existență (dincolo de simplul fapt al aparenței celor ce există) - întrebarea *"despre existență ca o componentă sau premisă comună a existentului (despre Ființa în sine, separat de determinările de spațiu, de timp, de distrugere și de moarte)" (3).*

Filosoful Heidegger în *"Metafizică"*, spune: *"singură metafizica nu răspunde niciodată la întrebarea asupra Ființei, deoarece ea nu își pune această întrebare. Ea nu se întreabă, deoarece ea gândește Ființa în care Ființarea este prezentată ca Ființare. Ea semnifică ființarea în totalitate și vorbește despre Ființă"*.

Privirile unilaterale pe care ni le propune știința cu privire la cunoașterea omului - de tipul omului mecanic al lui Descartes, al omului rațiune al lui Kant, al omului - voință propus de Marx, sau mai nou omul bizantin, omul arab, omul grec, medieval, romantic, omul renașterii, omul luminilor, până la omul informațional al civilizației contemporane (e - omul, omul virtual, de tip Internet) *"nu dau posibilitatea dezvoltării unei capacități mistice a omului de intuire a realității ca întreg" (4).*

Ne lipsește creația, ne lipsește Creatorul, ne lipsește relația de comuniune și har. Și dacă ne referim la ele, atunci ar trebui să spunem că teologia a jucat un rol profetic față de știință în diverse direcții punând în evidență aspecte ale creației care aveau să fie cercetate mult mai târziu de știință.

Nu trebuie să uităm că nu există de fapt decât două modele de bază ale originilor creației și evoluției. În esența lor, fiecare model este unul global, o filozofie a vieții și înțelesului ei, a originii și destinului. Nici una nu poate fi dovedită adevărată sau falsă prin metoda științifică, de vreme ce nici una nu poate fi verificată sau observată experimental, motiv pentru care ambele trebuie acceptate prin credință! Și totuși, fiecare este și un model științific, căci fiecare încearcă să

demonstreze, în cadrul propriului context, toate datele reale ale științei și istoriei.

Creacionismul este cel puțin la fel de non-religios ca evoluționismul. Am încercat să arătăm că modelul creacionist integrează datele științifice mai bine decât modelul evoluționist. Este adevărat că, creacionismul este un model **teist**, dar este tot atât de adevărat că evoluționismul este un model **ateist** (de vreme ce vrea să explice totul fără un creator). Dacă **teismul** este o credință religioasă, atunci și **ateismul** este, căci sunt două sisteme integral comparabile, fiecare opusul celuilalt.

Trăim vremuri în care intelectualii de orice factură, simțind parcă vidul absolut din lumea politicului, își sacrifică temporar vocația profesională și se avântă în politică. Este nevoie de astfel de sacrificii, dar ele nu reprezintă decât o jumătate de măsură. Cineva spunea odată: "*înainte să se schimbe împărățiile, trebuie să se schimbe oamenii*". Poate oare cineva să nege această nevoie de schimbare interioară? Poporul nostru se reclamă și se declară a fi creștin din chiar momentul nașterii sale. Și totuși, tăvălugul evoluționismului l-a lovit năprasnic prin cea mai agresivă și distructivă întruchipare a sa - materialismul dialectic de factură leninistă. Și oricât ar afirma unii că românii nu au fost spiritualmente afectați de o jumătate de deceniu de bolșevism, adevărul este că însăși rădăcina profundă a spiritului românesc este afectată.

Aici trebuie să se schimbe lucrurile. Rădăcina spirituală a unui popor se întemeiază însă nu pe o ideologie, ci pe o credință. Sistemul de referință fundamental, sistemul nostru de valori, trebuie de aceea să se reazeze pe temelia cea veche și solidă - credința în Dumnezeu Scripturilor. Și de aici mai departe, sistemul nostru educațional trebuie să ofere tinerilor, cât mai curând posibil, și alternativa științifică creacionistă, lăsându-le lor decizia de a adera la una sau alta din cele două viziuni fundamentale asupra lumii și a destinului omului. Un tânăr care a luat singur o astfel de decizie este cu siguranță mai responsabil.

Din nefericire, această reazăzare este mult stânjenită de asaltul consumist de factură occidentală, în întregime bazat pe știința evoluționistă. Lovit primul de acest flagel, Occidentul a și reacționat primul și continuă să reacționeze, printr-o tot mai puternică coagulare a oamenilor de știință creștini într-o mișcare creacionistă coerentă. Numindu-se "*cercetători ai creației*", acești oameni de știință, dintre care mulți ocupă importante poziții academice, doresc să dovedească oponenților lor că evoluționismul nu este decât o formă de religie păgână și că tot ceea ce a creat nu face decât să accentueze degradarea societății umane, lipsind-o de un reper absolut și benefic.

Prin vastă literatură publicată, comunitatea creacionistă internațională a reușit deja să încropească un cadru educațional alternativ.

Pr. prof. dr. Nicolae BĂLAȘA

Note bibliografice:

1. **Ev. Șestov:** *Apoteoza lipsei de temeiuri* (trad. de Janina Janoși), Ed. "Humanitas", București, 1995, pag. 109 (Colecția "Gânditori ruși").
2. **Christos Yannaris:** *Persoană și Eros*, Ed. "Anastasia", București, 2000, pag. 7, (trad. de Zenaida Luca).
3. **Idem**, pag. 15.
4. **Pr. Prof. Dr. Dumitru Popescu:** *Știință și Teologie - Eonul dogmatic*, București, 2001, pag. 97.

ATITUDINEA BISERICII ORTODOXE ROMÂNE FAȚĂ DE VRĂJITORIE

"Să nu se găsească în poporul lui Israel nici descântător, nici chemător de duhuri, nici mag, nici de cei ce grăiesc cu morții, nici prezicător, nici vrăjitor sau fermecător. Căci urâciune este înaintea Domnului tot cel ce face acestea..." (Deut. XVIII, 10-12).

În societatea românească postrevoluționară situația economică și socială precară a făcut să reînvie, cu o violență ne mai întâlnită până acum, ocultismul sub toate formele sale, dar în special vrăjitoria. Angoasa existențială retrăită de sufletele răvășite ale unor creștini nepracticanți face ca

astfel de practici să aibă o participare numeroasă.

Pentru a ne plasa discuția și mai bine trebuie să definim ce înseamnă vrăjitoria și formele pe care le îmbracă, pentru ca mai apoi să arătăm șarlatania și demonicul care se ascunde în culisele unor astfel de manifestări străine creștinismului.

Prin vrăjitorie se înțelege totalitatea ipostazelor prin care cineva "pretinde că poate smulge ajutorul unei forțe divine care intervine în lume și asupra omului, la cererea practicantului, respectiv fără invocarea Sf. Duh, fără Biserică" (1) sau "încercările de a intensifica influența diavolului asupra celor cu care pacienții sau participanții nu se împacă" (2). Astfel, vrăjitoria nu este o știință pentru că mijloacele de cercetare, scopul și nici obiectul nu sunt comune cu cele științifice; nici religie nu este pentru că nu îndeplinește cerințele dialogului religios, ci mai degrabă este "o maladie sau o formă de alienație psihică, urmare a înrâurim diavolului asupra unor astfel de persoane". (3)

Definiția de mai sus certifică două manifestări ale **vrăjitoriei** - magia albă și magia neagră. Prima se preocupă cu forme de pseudo-exorcizare, iar cea de-a doua cu tot ceea ce este mai demonic în lume:

răzbunare, ură etc. Un lucru trebuie subliniat și reținut aici: ambele forme sunt echivalente pentru că magia albă lucrează tot cu forțe străine lui Dumnezeu (II Cor. 11,14) pentru a păcăli pe oameni.

Am ținut să subliniez acest lucru, pentru că șarlatanii zilelor noastre încearcă să facă din magia albă ceea ce nu este, încercând uneori să o apropie de lucrarea Bisericii Creștine, ignorând astfel cuvintele Mântuitorului: "*ce însoțire are întunericul cu lumina, adevărul cu minciuna?*". Lucrarea diavolului în cadrul magiei albe este foarte clar arătată de faptul că în afară unor semne ale Sfintei Cruci; săvârșite în bătaie de joc, lucru care contravine poruncii din Decalog "Să nu iei numele Dumnezeu în deșert" (batjocură) nu găsim nicidecum vreun apel atât la adresa lui Dumnezeu sau al unui Sfânt. Vrăjitorul devine astfel autonom, rupându-se de Mântuitorul Iisus Hristos, intrând în legătură cu diavolul, după cum spune Sf. Ioan Hrisostom: "*cel ce nu este cu Dumnezeu, este cu diavolul*". Prezența unor icoane creștine sau a statuilor reprezentând pe Mântuitorul se integrează perfect în atmosfera de luare în batjocură a Mântuitorului, nefiind decât niște artefacte care slujesc la realizarea unei atmosfere cât mai atrăgătoare pentru un popor în majoritate creștin-ortodox, și totodată scopului bine determinat de golire a buzunarului, căci astfel de servicii sunt extrem de scumpe, rezultatul nefiind altul decât șarlatania.

Cei ce vor să apropie practicile vrăjitoriei albe de lucrarea Bisericii sunt persoane de o "moralitate" josnică, puse pe căpătuială pe seama unor oameni disperați și plini de probleme sociale grave, de trăire creștină nemaiputându-se vorbi în nici un fel. Pe lângă această eroare pe care vor să o acrediteze, uneori se erijează în niște auxiliari sau colaboratori ai preoțimii creștine, lucru tot la fel de fals ca și prima lor susținere.

Falsitatea susținerilor pe care vor să le acrediteze este dovedită de cuvintele Mântuitorului, care lasă numai pe seama slujitorilor Bisericii misiunea de a conduce pe creștini la mântuire: "luați Duh Sfânt, căroră veți ierta păcatele, iertate vor fi..." (In. 20, 22-23), ei devenind singurii iconomi ai lui Dumnezeu în Biserica lui Hristos. Mai mult, Sf. Ap. Pavel va contracara lucrarea unor astfel de persoane posedate de diavol: vrăjitorul Elimos (FA. 13, 7-9), femeia cu duh pitonicesc care prezicea (FA. 16,16-18), pedepsindu-l pe primul cu orbirea, iar pe cea de-a doua eliberând-o de sub stăpânirea celui viclean.

În cele ce urmează vom lua în discuție texte din Vechiul și Noul Testament și totodată din canoanele Bisericii Ortodoxe împotriva practicilor vrăjitoarești pe care le combat la unison.

Prezența practicilor vrăjitoarești este direct legată de păgânism și implicit de idolatrie, lucru pe care îl va contracara învățătura biblică a Vechiului Testament:

"*Bărbatul sau femeia, de vor chema morții sau vor face vrăji, să moară neapărat, cu pietre să fie uciși că sângele lor este asupra lor*" (Levitic 20,27).

"*Când vei ajunge în pământul pe care ți-l dă Domnul Dumnezeul tău, să nu te deprinzi a face urâciunile pe care le fac popoarele păgâne; să nu fie la tine nici prezicător, nici ghicitor, nici vrăjitor sau fermecător; nici descântător sau chemător de duhuri, nici mag, nici dintre cei ce*

grăiesc cu duhuri, căci urâciune sunt în fața Domnului cei ce fac acestea" (Deut. 18,10-12).

"Așa a murit Saul pentru nelegiuirea de a nu fi ascultat cuvântul lui Dumnezeu și a cercetat (a mers la) o vrăjitoare" (I Paralipomena X, 13-14).

Mărturiile citate mai sus din Vechiul Testament arată cât de hotărât a fost Dumnezeu în a scoate din mijlocul poporului ales aceste practici satanice, de aceea pedeapsa capitală - uciderea - asupra celui vinovat de aceste practici trebuie împlinită - "neapărat" (Lev. XX, 27). Gravitatea pedepsei arată cât de primejdioasă era o astfel de preocupare vrăjitorească din toate punctele de vedere: religios, social etc. Ea este trecută, astfel, între faptele cu risc deosebit de mare alăturându-se crimei, apostaziei, desfrâului. Această alăturare va fi confirmată în Noul Testament de lipsa unor astfel de persoane în poporul iudeu la momentul întrupării Fiului lui Dumnezeu, Domnul Iisus Hristos, pentru că nu ia atitudine împotriva unor astfel de practici. Sfinții Apostoli care vor întâlni astfel de persoane în călătoriile lor misionare vor pedepsi de fiecare dată pe vrăjitori, urmând astfel mandatul Mântuitorului de a lupta împotriva celor stăpâniți de diavol:

- **SIMON MAGUL** "vrăjea uimind" poporul Samariei, zicând că el este cineva mare: "*aceasta este puterea lui Dumnezeu cea mare...*" iar Simion văzând că, prin punerea mâinilor Sf. Apostol se dă oamenilor Duhul Sfânt, le-a adus bani dorind să cumpere acest dar. Iar Sf. Ap. Petru i-a zis: Bani tăi să fie cu tine spre pierzare! Tu n-ai parte nici moștenire, pentru că inima ta nu este dreaptă în fața lui Dumnezeu (Fap. VIII, 9-24);

- **ELIMAS VRĂJITORUL:** "*și era acolo un oarecare bărbat vrăjitor, prooroc mincinos, stând împotriva Sf. Apostoli; atunci Sf. Ap. Pavel i-a zis: O, tu cel plin de toată viclenia și înșelăciunea, fiule al diavolului, vrăjmașule a bună dreptate, nu vei înceta a strâmba căile lui Dumnezeu cele drepte. Acum iată mână Domnului va fi peste tine și vei fi orb...*" (Fap. XIII, 7-11);

- **FEMEIA DIN FILIPI cu duh pitonicesc (diavolesc):** "*acolo era o femeie, care avea duh diavolesc și care aducea mult câștig stăpânilor ei, ghicind; iar Sf. Ap. Pavel a scos acest duh din ea*" (F.A. XVI, 16-18).

Paradigmele de mai sus sunt vizibile foarte clar la toate vrăjitoarele din zilele noastre, care pentru bani se alătură celui viclean, devenind asemenea lui Elimas vrăjitorul - fiice ale diavolului.

Cazurile de care se vorbește atât în Vechiul Testament, cât și în Noul Testament vor fi întâlnite și în lupta Bisericii împotriva practicilor idolatre care erau prezente în lumea creștină, fapt pentru care măsurile vor fi foarte aspre, dată fiind pericolozitatea practicilor vrăjitorești pentru viața creștină:

- "**ucigașii și fermecătorii, adulterii și idolatrii sunt vrednici de aceeași pedeapsă; drept aceea aplică și la aceștia dispoziția ce o ai pentru ceilalți, 30 de ani de pocăință...**" (Canonul 7 al Sf. Vasile cel Mare);

- "**Cel ce se dă pe sine vrăjitorilor sau unora ca aceștia, se va canonisi cu penitențe ucigașilor**" (Canonul 72 al Sf. Vasile cel Mare);

- "**Cel ce se adresează prezicătorilor..., în scopul de a afla cele ce ar voi să descopere, potrivit celor hotărâte de Părinți, să se canonisească 6 ani; la acest canon se vor supune și cei ce-și zic gonitori de vrăjitori sau fermecători. Și dacă vor rămâne în aceste obiceiuri și nu se vor schimba și nepăzindu-se de aceste pierzătoare meșteșuguri păgânești, hotărâm să se înlăture cu totul de la biserică, după cum învață și sfintele canoane**". "Că ce împărțășire are lumina cu întunericul? Sau ce înțelegere are Biserica cu idolii? Sau ce parte are credinciosul cu cel necredincios, sau ce potrivire este între Iisus și Satan?" (II Cor. VI, 14-16) - (Canonul 61, Sin. VI Ecumenic 691).

- "**Cei ce se duc la descântători sau ucigători, sau la cei ce făgăduiesc să efectueze prin demoni oarecare curățiri și apărări de rău (magia albă) să fie cercetați...**" (Canonul 3, Sf. Grigorie de Nyssa) (4).

Doctrina canonică a Bisericii Ortodoxe respinge toate aceste practici care se pot grupa în cele ale magiei negre sau albe considerând că se acordă o mai mare importanță înțelepciunii omenești, caracterizată ca fiind "nebună" de Sf. Ap. Pavel, atentându-se în mod flagrant la grija pe care Dumnezeu o manifestă față de întreaga creație. Cauzele practicării vrăjitoriei, cât și ale participării creștinilor la astfel de forme vor fi caracterizate ca având la bază nestatornicia credinței, negarea lui

Dumnezeu și alergarea la ajutorul demonului (Canonul 3 al Sf. Grigorie de Nyssa.)" (5).

Efectele religioase și sociale pe care le avea vrăjitoria a făcut pe Sf. Părinți ai Bisericii creștine să o catalogheze alături de **idolatrie** și **ucidere** și canonisită cu ani grei de pocăință și oprire de la Sf. împărtășanie, cum se poate vedea în canoanele de mai sus.

Mărturiile biblice și canonice înfierează explicit magia albă și magia neagră, considerându-le forme de slujire ale diavolului, de aceea orice apropiere, care apare la unele mesaje mass-media, între vrăjitorie și lucrarea morală este falsă. Cât de bine se pot integra în modelele de mai sus cele ce-și spun "tămăduitoare" ale tuturor bolilor și ale tuturor problemelor familiale, sociale sau economice!

Nu s-au luat în discuție manifestările de acest tip, urmând ca ele să constituie subiectul unei continuări a acestui articol; s-a dorit aici prezentarea învățăturii Bisericii Creștin-Ortodoxe, pentru ca urmașii lui Hristos să nu cadă în astfel de păcate pierzătoare de suflete.

Pr. prof. Irinel COJOCARU

Note bibliografice:

1. Acad. **Constantin Bălăceanu-Stolnici**, "*Cultură și știință*", Editura "Fundăția Andrei Șaguna", Constanța, 1997; apud. **P.I. David**, "*Invazia Sectelor*", vol. 2, Editura "Europolis", Constanța, 1999, pag. 198.
2. Ibidem, pag.199.
3. **Prof. diac. Em. Vasilescu**, "*Religie, superstiție, ocultism...*", Studii Teologice, 1949, nr. 5-6, pag. 307.
4. Pidalion, **Arhim. Zosima Tărâlă și Ic. Stavr. Haralambie Popescu**, București, 1933, p. 280-283.
5. Ibidem, p.283.

ROLUL IERARHILOR ÎN CULTURA ROMÂNĂ PÂNĂ LA ÎNCEPUTUL SEC. AL XVIII-LEA

A vorbi de personalități ale Bisericii, creatoare de valori materiale și spirituale, creatoare de cultură de-a lungul istoriei de două ori milenară a creștinismului pe plaiurile mioritice, înseamnă a lua cu pumnii din mare pentru a încerca s-o golești de apă, înseamnă a umbla la panteonul sacru al poporului român, înseamnă a face cunoscut ceea ce de fapt de mult se știe:

Biserica Ortodoxă, prin personalitățile religioase luminate de harul divin, este cea care a cristalizat și mai apoi a fortificat poporul român și limba ce-o vorbim - limba română - ducând, în cele din urmă, la realizarea idealului național: unirea tuturor românilor.

A vorbi de personalități ale Bisericii de-a lungul vremii, înseamnă a scrie pentru a umple o bibliotecă cu mii de volume. A scrie un studiu pe această temă, înseamnă a aminti în treacăt numai câteva figuri de seamă ale istoriei și literaturii culturii române, înseamnă a-ți exprima în scris pioșenia față de acești plămăditori de neam și de Țară.

Literatura română veche trebuie înțeleasă în funcție de timpul în care a fost scrisă și de locul în care a văzut lumina condeiului și a tiparului.

Izvorul principal al culturii literare române vechi a fost Bizanțul, Imperiul de răsărit care a cultivat genurile literare bisericești, ca: imnografia, hagiografia, elocvența bisericească, devenite simboluri ale Imperiului creștin de răsărit

Prin Kiril și Metodiu, literatura bizantină este sădită și pe teren slav, dând naștere la o literatură nouă, literatura slavă veche. Și cum limba slavonă, alături de limba greacă, devine limbă universală - limbă de cult - poporul român vine în contact cu aceste creații literare slave, asimilându-le și zămisind scrieri originale românești, chiar dacă la început au fost scrise în limba slavonă. Originalitatea scrierilor secolului al XV-lea și al XVI-lea din literatura română veche constă: "*într-o permanentă și foarte interesantă îmbinare și sinteză a tradițiilor literare bizantino-slave cu tendințe și idei de factură occidentală-modernă începând chiar din secolul al XV-lea. Sinteza a fost realizată și condiționată de realități geografice, istorice și culturale proprii țării și poporului nostru*". (1)

Sintezele acestea succesive vor duce în sec. al XVII-lea și prima jumătate a sec. al XVIII-lea la o culme în creațiile literare religioase și la o permanentizare a limbii române m cult De acum vorbim de o limbă română universală, așezată alături de limba greacă și limba slavonă. **Cazania** lui Varlaam, **Psalmii** lui Dosoftei și **învățătura asupra pocăinței**, scrisă de Antim Ivireanul, arată râvna și priceperea pusă în slujba Bisericii și credincioșilor de către ierarhii cărturari ai neamului nostru.

Viața bisericească din țările române cunoaște o perioadă de înflorire începând cu secolul al XVI-lea, odată cu introducerea tiparului. Ieromonahul Macarie, ajutat de călugări români de la mănăstirea Dealu, avea să tipărească în Țara Românească: **Liturghierul** (1508), **Octoihul** (1510) și **Tetraevangheliarul** (1512), toate trei, cărți de slujbă bisericească în limba slavonă.

Primele cărți în limba română, limba poporului, s-au tipărit la Sibiu. Acolo, Meșterul Filip Moldoveanul a tipărit în anul 1544 un **Catehism românesc**, iar mai apoi un **Tetraevangheliar slavon** (1546) și un **Tetraevangheliar slavo-român** (1551-1553), "*prima carte bilingvă la noi, precum si prima carte în limba română păstrată*" (2).

În bogata activitate tipografică a marelui cărturar, diaconul Coresi, un loc însemnat ocupă tipăriturile românești de la Brașov. Micul Catehism în limba română "**Întrebare creștinească**" (1560) s-a tipărit de către Coresi "*cu aprobarea principelui Transilvaniei și a vlădicului Sava, fiind închinată mitropolitului Efreim al Ungrovlahiei*" (3). *Au ieșit mai apoi de sub teascurile tiparului diaconului Coresi: Tetraevanghier românesc (1560 - 1561), Tâlcul Evangheliei (1567); o Psaltire și un Liturghier (1570), primele în limba română. Prin tot ce a făcut, prin tipăriturile sale, diaconul Coresi are meritul de a fi contribuit la punerea "în circulație a vechi manuscrise românești, pe care le-a îndreptat, corectat, schimbat., contribuind la unificarea limbii literare românești"* (4).

Tipografia domnitorului Matei Basarab scoate în anul 1640 "**Pravila de la Govora**", prin osteneala lui Meletie Macedoneanul, egumenul mănăstirii Govora, prima carte tipărită în limba română în Muntenia.

În anul 1643 apare la Iași una din cele mai de seamă tipărituri din istoria vechii culturi literare românești: "**Carte românească de învățătură la dumenecele cele peste an și la praznice împărătești și la svânți mari**" sau **Cazania lui Varlaam**. Lucrarea începe cu un "**Cuvânt**" adresat domnitorului Țării Moldovei, Vasile Lupu: "*la toată semenția românească pretutindenea ce să află pravoslavnici într-aceasta limbă, arătând că dăruiește "acest dar limbii românești, carte pre limba rumânească, întâiu de laudă lui Dumnezeu, după aceia, de învățătură și de folos sufletelor pravoslavnice"* (5). Cuvinte ce ne fac să înțelegem rolul avut de mitropolitul Varlaam în educația de neam, de limbă și moral-religioasă a poporului român, educație care, potrivit istoricilor vremii noastre, a deschis drumul Unirii de la 1859.

Cu toate greutățile materiale și spirituale prin care treceau românii din Transilvania dacică în sec. al XVII-lea, ei au reușit nu numai să păstreze credința ortodoxă și limba română, ci să le și întărească și modeleze. Mărturie întru aceasta stau cuvintele mitropolitului Simion Ștefan din prefața "**Noului Testament de la Alba Iulia**", tipărit în anul 1648. Iată ce scris marele vlădică: "*Aciasta încă vă rugăm să luați aminte că rumânii nu grăesc în toate țările într-un chip... pentru aceia cu nevoie poate să scrie cineva să înțeleagă toți, grăind un lucru unii într-un chip, alții într-alt chip. Bine știm că cuvintele trebuie să fie ca banii, că banii aceia sunt buni carii umblă în toate țările, așia și cuvintele acelea sânt bune care le înțeleg toți. Noi drept aceia ne-am silit, de în cât am putut, să izvodim așia cum să înțeleagă toți, iar dacă nu vor înțelege toți, nu-i vina noastră, ce-i vina aceluia ce-au răsfirat rumânii printr-alte țări de s-au amestecat cuvintele cu alte limbi, de nu grăiesc toți într-un chip*"(6).

De-a lungul vremii, în literatură, mitropolitul Dosoftei al Moldovei, rămâne ca primul versificator în limba română, primul poet luminat de har, într-un moment al istoriei - 1673 - Psaltirea în versuri - când limba literară românească nu era încă pregătită pentru a fi folosită în versuri. Stau mărturie la cele afirmate versificarea psalmilor: "*Limbile să salte / Cu cântece nalte, / Să strige-n tărie / Glas de bucurie, / Lăudând pre Domnul / Să cânte tot omul*"(7)

Prima tipăritură integrală a Sfintei Scripturi în românește este **Biblia de la București** din

1688, numită și **Biblia lui Șerban Cantacuzino**, lucrare ce aureolează activitatea tipografică a cărturarilor români de până la acea vreme.

"Prin Biblia de la București, care era o operă de mari proporții, pentru acel timp (944 pagini mari, tipărite cu litere mărunte pe două coloane) se pune în circulație o limbă literară care reprezintă o sinteză a strădaniilor scriitorilor bisericești de până atunci, de a scrie într-o limbă curată și înțeleasă de toți românii și se deschide calea pe care se va dezvolta limba română literară de mai târziu". (8)

Așa cum avea să scrie Del Chiaro, secretarul lui Brâncoveanu cel Sfânt, Sfântul Antim Ivireanul *"a ridicat la perfecțiune arta tipografică"* (9), și acest lucru l-a făcut și în cei trei ani cât a păstorit la Râmnic.

*Ca român prin adopțiune, dar identificându-se întru totul cu năzuințele neamului românesc, Episcopul Antim Ivireanul, scoate de sub teascurile tiparului sale o carte în limba poporului, limba română, și anume: **Antologhion**, adică floarea cuvintelor care cuprinde în sine toată slujba ce i se cuvine lui a Sfintei Biserici preste tot anul, acum întâiu într-acesta chip tipărit și așezat după cel grecesc" (10).*

Citite, documentele din timpul păstoriei lui Antim Ivireanul, ca episcop al Râmnicului și mai apoi ca mitropolit al Țării Românești, întăresc imaginea cititorului cu privire la preocuparea ierarhului cărturar față de eparhia și mitropolia sa, și totodată, ele servesc ca instrument de lucru pentru cercetătorii în istorie și satisfac prin frumusețea limbii pe orice român, iubitor de istorie și de neam.

În concluzie, putem afirma că personalitățile ale bisericii în literatură și în istoria culturii, au existat fără de număr în cele Țări Române. Perioada de până la prima jumătate a secolului al XVIII-lea de care noi am încercat să ne ocupăm în acest studiu, lăsând în mod voit nementionate alte lucrări de seamă ale literaturii vechi, se caracterizează prin faptul că noi românii, în acel moment al istoriei: *"pe toate le-am adaptat, într-o sinteză care ne aparține și care este lucrul de căpetenie în dezvoltarea simțului de frumos, și al realizărilor frumosului la noi" (11).*

Primele tipărituri în limba română, primele lucrări în versuri în limba noastră, întâia rezistență în fața oricăror încercări prozelite au fost îndeplinite de personalități ale bisericii, pline de har și adevăr, care de-a lungul vremii s-au identificat cu ființa poporului român - credința ortodoxă, limba română și spațiul geografic locuit de milenii, strădania lor de veacuri materializându-se prin Unirea de la 1859. Totodată, osârdia lor întru cele ale culturii avea să pregătească drumul clasicilor literaturii române: Eminescu, Creangă, Caragiale, iluștri continuatori ai lui Varlaam și Antim Ivireanul.

"În biserică voiesc cinci cuvinte a grăi cu înțeles ca și pe alții să-i învăț, decât zece mii de cuvinte în limbă străină".(12)

Pr. Dr. Leon DURĂ

Note bibliografice:

1. **Dan Zamfirescu:** *Contribuții la istoria literaturii române vechi*, București, 1981, p. 27.
2. **Pr. Prof. Dr. Mircea Păcurariu:** *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, Sibiu, 1978, p. 137.
3. Ibidem, p.141.
4. Ibidem, p.159.
5. Ibidem.p.143.
6. Ibidem, p.176.
7. Reprodus după **Dosoftei**, *Psaltirea în versuri*, 1673. Psalmul 46. Ediție critică de N.Ursu, Iași, 1974, p.312-319.
8. **Pr. Prof. DR. Mircea Păcurariu:** Op. cit., p.198.
9. **Pr. Nicolae Șerbănescu:** *Documente din timpul păstoriei mitropolitului Antim Ivireanul la Râmnic*, în Mitropolia Olteniei. XVIII (1966), nr. 10. p. 845.
10. **Pr. Nicolae Șerbănescu:** *Strădania în slujba Bisericii Românești*, în "Biserica Ortodoxă Română", LXXIV(1956), nr. 8 - 9, p. 727.
11. **Nicolae Iorga:** *Scrieri despre artă*, Ed. MERIDIANE, București, 1968, p. 169.
12. apud **Pr. Nicolae Șerbănescu:** *Strădania în slujba Bisericii Românești*, în "Biserica Ortodoxă Română", LXXIV(1956). nr. 8 - 9, p. 731.

500 DE ANI DE LA ÎNFIINȚAREA EPISCOPIEI RÂMNICULUI

Voievodul Radu cel Mare (1495-1508) a admis în țară pe fostul patriarh ecumenic Nifon († 1508) și în anul 1503, a adunat un "sobor mare" și a înființat două noi episcopii, hirotonind și doi episcopi. Episcopia Râmnicului și a Buzăului. Reședința noii episcopii, numită chiar din secolul al XVI-lea "a Noului Severin" s-a fixat în orașul Râmnic, la biserica Sfântul Nicolae ctitorită probabil, de voievodul Dan I (1384-1386), fratele lui Mircea cel Bătrân.

S-a încercat în secolul al XVIII-lea stabilirea reședinței episcopale la Craiova unde se găsea și căpetenia politică a Olteniei, lucru ce se înlăptuiește în anul 1847 când în urma unui incendiu arde reședința de la Râmnic și este mutată la Craiova unde rămâne până în 1856 când Sf. Calinic a readus scaunul episcopal la Râmnic.

Șirul Episcopilor râmniceni este imposibil de stabilit în primele două trei decenii de existență a eparhiei Râmnicului. Simpla consemnare a 10 până la 15 nume, nu ajută la întocmirea unei liste a episcopilor Râmnicului care să poată fi susținută și de alte mărturii documentare.

Totuși redăm câțiva la ceas aniversar în următoarea ordine.

- | | |
|---|--|
| 1. Leontie 1532-1534 | 22. Climent 1735-1749 |
| 2. Paisie 1534-1540 | 23. Grigore Socoteanu 1749-1764 |
| 3. lipsesc documente 1540-1558 | 24. Partenic 1764-1771 |
| 4. Eftimie 1558-1568 | 25. Chesarie 1773-1780 |
| 5. Mihail 1568-1586 | 26. Filaret 1780-1792 |
| 6. Efrem 1586-1593 | 27. Nectarie 1792-1812 |
| 7. Teofil 1594-1601 | 28. Galaction 1813-1824 |
| 8. Efrem 1601-1613 | 29. Neofit 1824-1840 |
| 9. Dionisie 1615-1618 | 30. Calinic 1850-1868 |
| 10. Teofil 1618-1636 | 31. Atanasie Stoenescu 1873-1880 |
| 11. Ignatie Sârbul 1636-1653 | 32. Iosif Bobulescu 1880-1886 |
| 12. Dionisie 1653-1657 | 33. Ghenadie Enăchescu 1886-1898 |
| 13. Serafim 1657-1668 | 34. Atanasie Mironescu 1898-1909 |
| 14. Ignatie Grecul 1668-1670 | 35. Ghenadic Gcorgescu 1909-1912 |
| 15. Varlaam 1670-1672 | 36. SofronieVulpescu 1913-1918 |
| 16. Ștefan 1673-1693 | 37. Antim Petrescu 3 iulie 1918-6 nov. 1918 |
| 17. Ilarion 1693-1705 | 38. Vartolomeu Stănescu 1921-1938 |
| 18. Antim Ivireanu 1705-1708 | 39. Reorganizarea Eparhiei prin înființa-rea Mitropoliei Olteniei 1939 |
| 19. Damaschin Voinescu 1708-1725 | 40. Iosif Gafton 1949-1984 |
| 20. Ștefan 1726-1727 | 41. Gherasim Cristea 1984. |
| 21. Inochentie 1727-1735 | |

ACTIVITATEA CULTURALĂ A EPISCOPIILOR RÂMNICULUI DE-A LUNGUL VREMII

ILARION (18 iunie 1693 -16 martie 1705).

Prin îndemnul, ocrotirea și cheltuiala sa, un oarecare dascăl Alexandru tălmăcește un *Triod*, un *Pentecostar* și o *Psaltire* cu tâlc.

ANTIM IVIREANUL (16 martie 1705 - 28 ianuarie 1708)

S-a născut în Iviria, de unde și apelativul "Ivireanul". Trăiește mai mult timp la Constantinopol, uimind pe cei din jur prin iscusințele sale. Aflând despre el, C-tin Brâncoveanu l-a adus în țară, între anii 1688 și 1690. Venit la noi, învață destul de bine românește și desigur și slavonește și lucrează la tipografia din București, condusă de Mitrofan, viitorul episcop de Buzău. Antim trece la conducerea tipografiei (10 iunie 1691) dând la lumină, în octombrie 1691, prima sa carte, în grecește, *Pareneticile împăratului Vasile I Macedon către fiul său Leon*, în care semnează simplu: "Antim ieromonahul".

Plecând - 16 martie 1705- la Râmnic, unde a fost hirotonit ca arhiereu, în ziua de 31 martie 1705 - a luat cu el și parte din tipografia de la Snagov. A găsit vreme ca să imprime și următoarele cărți: *Antologhion* -1705, *Tomul Bucuriei* -1705, *Evhologhion* - 1706, *Cuvânt panegiric la Sfântul Nicolae* de Radu Brâncoveanu -1706, *Slujba Născătoarei de Dumnezeu* - 1706 și *Cuvânt la patima Domnului* de Gh. Maiota -1706.

DAMASCHIN VOINESCU (aprilie 1708 - 5 decembrie 1725)

în anul 1724 episcopul Damaschin a făcut tiparniță nouă la Râmnic și chiar în acest an scoate la lumină un Ceaslov și o carte intitulată: *Învățătura despre șapte taine*. În anul următor, 1725, a tipărit o Psaltire. Atât a apucat să imprime neobositul ierarh. Manuscrisele lui au rămas.

INOCHENTIE (septembrie 1727 -1 februarie 1735).

El a dezvoltat la Râmnic o bogată activitate culturală, începând imprimarea a o parte din manuscrisele episcopului Damaschin. Rând pe rând, între anii 1730 și 1734, văd lumina tiparului următoarele cărți: *Întâia învățătură pentru tineri*, *Molitfelnicul*, *Ceaslovul*, *Triodul*, *Liturghierul* și *Catavasierul*.

CLIMENT (29 iunie 1735 - 8 mai 1749;+ 31 ian. 1735).

Episcopul Climent, a avut și preocupări culturale. Cu ajutorul unor iscușiți tipografi ca: Lavrentie, Dimitrie Pandovici, Arsenie Cozianul și alții, între anii 1737 și 1738, a imprimat următoarele cărți: *Antologhionul*, *Octoihul*, *Penticostarul*, *Ceaslovul*, *Evanghelia*, *Psaltirea*, *Acatistierul*, *Apostolul*, *Catavasierul*, *Liturghierul*, *Molitfelnicul*, *Cazania* ș.a.

GRIGORE SOCOTEANU (8 mai 1749 - 21 mai 1764; † 28dec.1777).

Ca sârguincios cărturar, dă la lumină, între anii 1749 -1764, următoarele cărți: *Bucoavna*, *Preoția*, *Octoihul*, *Catavasierul*, *Psaltirea*, *Carte osebită a Sf. Grigore Decapolitul*, *Ceaslovul*, *Molitfelnicul*, *Liturghierul*, *Triodul*, precum și o *Gramatică slavonă* și *Carte sau lumină de Nil al Solunului*.

PARTENIE (21 mai 1764 -1771).

Ducând mai departe activitatea culturală a înaintașului său, episcopul Partenie a tipărit următoarele cărți: *Antologhion* 1776, *Penticostar* 1776, *Slujba Sf. Nicodim* 1767, *Liturghier* 1767, *Molitfelnic* 1768 și *Catavasier* 1769.

CHESARIE (26 dec. 1773 - 9 ian. 1780)

În tipografia refăcută de el cu materiale aduse de la Sibiu, în vremea păstoriei sale, au văzut lumina zilei următoarele cărți: *Mineiele pe șase luni*, *Octoihul*, *Triodul*, *Ceaslovul* și *Psaltirea*. Opera sa de căpetenie rămân însă *Mineiele*, pe care n-a apucat să le tipărească pe toate.

FILARET (martie 1780 - 6 septembrie 1792).

Activitatea sa cea mai aleasă la Râmnic rămâne cea culturală, căci el a prelungit cu roade bune, pe cea începută aici de episcopul Chesarie. În timpul păstoriei sale, tipografia râmniceană dă la lumină următoarele cărți: *Mineiele pe șase luni*, *Cazania*, *Molitfelnicul*, *Triodul*, *Octoihul*, *Psaltirea*, *Evanghelia*, *Catavasierul*, *Ceaslovul*, *Acatistierul*, *Antologhionul*, *Apostolatul*, *Penticostarul*, *Liturghierul*, *Slujba Sf. Stelian* ș.a.

NECTARIE (8 septembrie 1792 -16 decembrie 1812).

În cele aproape două decenii, s-au imprimat la Râmnic doar următoarele cărți: *Molitfelnicul* - 1793, *Psaltirea* - 1793, *Apostolul* -1794, *Evanghelia* -1794, *Chiriadromion* -1806, *Panihida* - 1809 și *Octoihul*-1811.

GALACTION (25 ianuarie 1813 -12 aprilie 1824). Din timpul păstoriei sale la Râmnic, vom remarca numai activitatea culturală, căci acum tipografia de aici a fost activă, dând la lumină următoarele cărți de slujbă: *Liturghierul*, *Viața Sf. Vasile cel Nou*, *Psaltirea*, *Acatistierul* ș.a.

IOSIF BOBULESCU (30 noiembrie 1880 - noiembrie 1886).

A dat la lumină unele lucrări istorice și religioase ale lui Filaret Scriban, rămase în manuscris, precum și Viața și petrecerea Sf. Nicodim de la Tismana.

GHENADIE ENĂCEANU (10 dec. 1886 -14 ian. 1898). Episcopul Ghenadie a fost și om de o "vastă cultură", mai ales istorică. A întocmit manuale pentru școlile teologice și a publicat remarcabile opere, în fruntea cărora stă *Condica Sfântă a Mitropoliei Ungrovlahiei*. Scrisul său a umplut multe pagini din revista "Biserica Ortodoxă Română".

ATHANASIE MIRONESCU (12 mart 1898 - 5 febr. 1909).

Scrie o istorie a Mănăstirii Cernica și a imprimat într-o nouă ediție *Istoria bisericească universală* a profesorului Eusebiu Popovici, pe care, în colaborare, o tradusese și o tipărise mai înainte.

SOFRONIE VULPESCU (5 mai 1913-8 iunie 1918).

Cât a stat la Râmnic, a înființat o tipografie, în care a tipărit de câteva ori *Calendarul Bisericii Ortodoxe Române*, pe care mai apoi l-a scos neîntrerupt timp de 20 de ani. A dat la lumină și unele broșuri ca: *Viața și opera lui Emanuel Kant*, *Viața Sf. Ecaterina și Ștefan*, *Viața Sf. Nicolae*, *Luther* și o nouă ediție a *Noului Testament* Editura "Minerva".

ANTIM PETRESCU (3 iulie 1918 - 6 noiembrie 1918).

Lui i se datorește retipărirea Patericului.

GHERASIM CRISTEA (30 septembrie 1984)

Lucrări:

1. Războiul de Independență în documentele Episcopiei Râmnicului și Argeșului, 1977, Ed. Rm. Vâlcea, pag. 122.

2. Istoricul Sfintei Mănăstiri Căldărușani, Ed. Sf. Episcopii, Rm. Vâlcea, 1997, pag. 225.

3. Un pașoptist de seamă, popa Radu Șapcă, Ed. a II-a, Editura "Pro", anul 1998, pag. 328.

4. Un Sfânt printre oameni, Sfântul Calinic Cernicanul, Ed. Sfintei Episcopii a Râmnicului, 1996, pag. 94.

5. Istoria Mănăstirii Govora, Ed. Sfintei Episcopii a Râmnicului, 1995, pag. 157.

6. Viața Sfântului Martir Constantin Vodă Brâncoveanul și a celor împreună pătimitori cu dânsul, Ed. Episcopiei Râmnicului, 2001, pag. 200.

Aceștia ierarhii, care, începând din anul 1370, au ocârmuit rând pe rând Mitropolia Severinului, apoi din veacul al XVI-lea, Episcopia Râmnicului - Noului Severin, mai apoi Episcopia Râmnicului și Argeșului. Așa cum am văzut, au fost figuri de seamă ale vieții noastre culturale, contribuind prin activitatea lor, la îmbogățirea tezaurului literar al țării noastre.

Pr.prof.dr. Nicolae Bălașa

MIRCEA CEL BĂTRÂN – 585 DE ANI DE LA TRECERE ÎN ETERNITATE A MARELUI VOIEVOD (1418-2003)

De fiecare dată când ajung la Cozia, simt fiorul care ți-1 dă încărcătura spirituală și istorică a acestui sfânt lăcaș. Cu atât mai emoționant a fost momentul comemorării a 585 de ani de la trecerea în eternitate a "marelui voievod și domn", care s-a isprăvit la Argeș, în ultima zi de ianuarie a anului 1418, și a fost adus cu mare alai, peste dealuri, la ctitoria sa de la Cozia.

Despre acest eveniment funebru aflăm dintr-o cronică sârbească: "*Anul 6926 (1418) s-a pristăvit marele voievod al Ungro Vlahiei, Io Mircea, ianuarie 31*" și cronica lui Axentie Uricariul, în care stă scris: "*Murit-au Mircea Vodă în domnie și l-au îngropat la mănăstirea de la Cozia*".

Doar sunetul clopotelor mănăstirii mai aduce, în mintea celor prezenți, jalea și lacrimile vărsate de norod la căpătâiul înaltului domnitor. La acest moment comemorativ, inițiat de Direcția pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național Vâlcea și Mănăstirea Cozia, au participat înalte fețe bisericești, oficialitățile județului, istorici și elevi.

P.S. Gherasim, episcopul Râmnicului, împreună cu un sobor de preoți și cu monahii de la

mănăstire au oficiat o slujbă de pomenire la mormântul marelui voievod, după care s-au depus flori și s-au aprins lumânări.

În cea de-a doua parte a programului s-au rostit alocuțiuni care au cuprins atât evenimentul cât și personalitatea domnitorului.

P.S. Gherasim a considerat drept pildă de urmat, faptele voievodului muntean: "*Cinstim pe cel care a fost și este printre noi, Mircea Voievod, viu în gândirea noastră, în simțirea noastră, în lucrarea noastră. Când ne gândim la îndrăzneala, înțelepciunea, vitejia sa, nu știm ce să admirăm mai întâi, credința voievodului, curajul sau înțelepciunea sa... Noi, cei de azi am vrea să nu rămânem departe de ceea ce el a gândit și a înfăptuit*".

În discursul domniei sale, **Mircea Perpelea**, prefectul județului, a reiterat îndemnul de a păstra viu acest minunat simbol al istoriei neamului nostru: "*Marele Mircea voievod a fost un făcător de țară, de istorie. Imaginea lui să ne stea mereu în față, la fel ca imaginea lui Brâncoveanu și a celorlalți oameni care au făurit istoria*".

Memoria și faptele voievodului au fost evocate de autorii morali ai acestui eveniment cultural:

Gheorghe Deaconu, directorul Direcției Județene pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național Vâlcea și **P.C. arhim. Vartolomeu Androni**, starețul Mănăstirii Cozia.

Valoroși cercetători vâlceni au prezentat lucrări științifice cu referire la viața și domnia lui Mircea cel Bătrân: **prof. Nicolae Bănică-Ologu** - "Lavra Coziei - laudă cerului"; **prof. Eugen Deca** - "Hotarele Țării Românești în timpul lui Mircea cel Bătrân"; prof. **Liliana Beu** - "Relația lui Sigismund cu Mircea cel Bătrân", subsemnatul am prezentat comunicarea "Mircea cel Bătrân - făcătorul de sultani".

Manifestarea s-a încheiat cu un recital dramatic din piesa lui Dan Tărchilă: "Io Mircea Voievod", în interpretarea actorului Florin Mateescu.

Desigur, nu poți exprima în cuvinte spiritul acestei emoționante întâlniri, Mircea cel Bătrân și Cozia fiind pentru noi toți atât cât fiecare poate să se împărtășească din izvorul de sacralitate și istorie al acestor simboluri românești.

Prof. Florin EPURE

VERBUM SALUTIS

În Grădina Maicii Domnului - România, a văzut lumina tiparului "VERBUM SALUTIS" de pr. Ioan Erdeli, la Editura "Logos W din Oradea. Apariția cărții, în 2002, când tipografia "BunaVestire" din Blaj a săvârșit punerea între două frumoase coperti albastre - ca un dorit cer senin - ne dă ocazia să... salutăm evenimentul, în numele Grupului de la Râmnic: "România, Grădină a Maicii Domnului".

Lucrarea este structurată în trei capitole, are 282 de pagini de învățătură, de construcție de sine pentru fiecare cititor. Este un îndemn continuu la echilibru, la păstrarea valorilor noastre autentice, la neuitare, la mântuire prin iubire și la ecumenism, prin recunoașterea drepturilor de exprimare confesională tradițională.

Capitolul întâi este dedicat, în cronologia anului bisericesc (1 septembrie - 31 august), praznicelor și sărbătorilor religioase, urmând regula greco-catolică, dar cu explicitări la tot pasul față de modelul ortodox. Ne aflăm în fața unui erudit studiu de dogmatică, scris pe înțelesul tuturor cititorilor, cu trimiteri permanente la creația literar-filosofică din cultura universală cu care cultura română este corect, inspirat și benefic invocată.

Citatele din Scriptură, comentate avizat, alternând cu întrebări și răspunsuri directe, sau subînțelese, altele cu îndemnuri explicite, fac din aceste rânduri înțelept tocmit, o incitație permanentă la mântuire, singura creatoare.

Capitolul doi: "**Episcopii martiri ai bisericii noastre**" se referă la Episcopii Greco-Catolici uciși și/sau torturați de comuniști. Ne sunt readuse în memorie numele emblematice ale unor adevărați martiri români care s-au jertfit pentru credința și poporul slujit: Ioan Suci, Iuliu Hirtea,

Vasile Hossu, o adevărată "troiță de arhierii".

Ultimul capitol "**Evenimente, comemorări m cadrul bisericii noastre**" (greco-catolică - s.n.) se remarcă prin spiritul militant, în slujba credincioșilor, al unei instituții care acționează în spiritul vremii, dar apărându-și tradiția și menirea sa. Aici se constată revenirea la matcă, cu un ritm încetinit, dar în sensul corect, a Bisericii Greco-Catolice, care a reușit să înalțe noi biserici, să recâștige câteva din cele pierdute odinioară și mai ales să reînnoade școala pentru zidirea viitorilor slujitori din altare.

O lucrare necesară, erudită, purtând înțelepciunea unui venerabil părinte octogenar, pr. IOAN ERDELI din dioceza Oradea. îi mulțumim că a adus în GRĂDINĂ un IMN de mulțumire și speranțe, bine plăcut pentru sănătatea autorului și să invităm cititorii să nu-și refuze o lectură agreabilă și ziditoare.

Mihai SPORIȘ

(în numele Grupului "România - Grădina Maicii Domnului")

SFÂNTUL GHEORGHE

Pe vremea lui Dioclețian-
Un mare împărat păgân,
Sfântul Gheorghe a apărut,
În Capadochia s-a născut,
Părinți creștini el a avut.

De mic copil, orfan de tată-a fost,
Care-a murit mucenicește
Slăvindu-l pe Hristos,
Iar buna maica-sa
În Palestina s-a întors.
Viteaz a fost, viteaz mereu,
Trecând multe războaie,
Astfel, voievod a fost numit
În lumea aceea mare.

Dar chiar în ziua când se hotăra
Pierire tuturor creștinilor,
Sfântul pe-mpărat l-a înfruntat,
Mărturisind credința sa.

Dioclețian îndată l-a rugat
Să-și lepede credința,
Dar Sfântul nu s-a-nfricoșat
Ci multe chinuri a-nfruntat.

A fost supus la multe chinuri,
Dar Dumnezeu l-a ajutat,
Scăpându-l chiar nevătămat
Deoarece el era nevinovat.

La rândul ei împărăteasa,
Soția lui Dioclețian
Mărturisindu-și credința
La cer și ea s-a înălțat.

Iar Dumnezeu l-a-nștiințat pe Sfânt
Că îl va ridica la El de pe pământ
Și astfel cei doi buni creștini
Ce de har divin erau plini
Din dragoste de Dumnezeu
Ne veghează tot mereu.

**Ana-Maria ASAN cls. a V-a A
Șc. Gen. Nr. 4, Râmnicu Vâlcea**

ARTIȘTI POPULARI VÂLCENI LA TÂRGUL INTERNAȚIONAL DE TURISM „HOLIDAY WORLD”, 13-16 FEBRUARIE 2003, PRAGA

Excelența sa, domnul **Gh. Tinca**, ambasadorul României la Praga, a avut amabilitatea să adreseze invitația către Consiliul Județean Vâlcea pentru a organiza o expoziție de artă populară, în contextul Târgului internațional de turism "Holiday World", 13 -16 februarie 2003, Praga. Manifestarea este cea mai importantă din Europa Centrală, ocazionată de deschiderea noilor piețe din această zonă.

Ca instituție a Consiliului Județean Vâlcea, Centrul Județean de Conservare și Valorificare a Tradiției și Creației Populare Valcea, cu sprijinul Direcției Județene pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național Vâlcea, au organizat turneul la Praga. Selectând cea mai numeroasă delegație a artiștilor vâlceni peste hotare, a reușit a prezenta identitatea unui spațiu cultural care să se constituie într-o ofertă convingătoare pentru potențialii turiști veniți în România.

Atelierele demonstrative ale meșterilor: **Irinel Miuțoiu** (Horezu - Olari) olărit, Ene Vasile (Râmnicu Vâlcea), sculptură în lemn și os, **Elena Paraschivoiu** (Bărbătești) și **Silvia Vețeanu** (Pietrari), țesut, monahia **Inocenția Voicilă** (Mănăstirea Dintr-un Lemn), pictură icoane pe lemn și ouă încondeiate, **Teoder Busnea** (Râmnicu Vâlcea), construcție instrumente populare, așezate într-un interior specific vâlcean, din care nu au lipsit colțul cu icoane, scoarțele armonizate coloristic cu taierele de Horezu și blidarul frumos sculptat, toate au fost animate de meșterii frumos îmbrăcați în costume populare și de cântecele pe care micuțul **Toader Busnea** (5 ani) acompaniat de tatăl, **Teodor Busnea**, le-a interpretat pe tot parcursul zilelor (13 -16 februarie 2003), la instrumente de suflat (fluier, tiugă, tilincă, cimpoi, caval, etc.).

Standul României care a fost amenajat de Biroul de Informare Turistică de la Praga, cu imagini de la Marea Neagră, Delta Dunării, Maramureș, cât și cu proiectul "România, țara vinurilor", a fost bine completat prin componenta spirituală a artei populare vâlcene.

La deschidere au participat: domnul **Gheorghe Tinca**, ambasadorul României la Praga, ministrul turismului din Cehia, iar din partea României, domnul **Iulian Comănescu**, președintele Consiliului Județean Vâlcea, domnul prof. dr. **Gh. Deaconu**, directorul Direcției Județene pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național Vâlcea și ing. **Carmen Scarlat**, din partea biroului de integrare europeană din cadrul Consiliului Județean Vâlcea.

Imaginea standului a fost concretizată și de alți meșteri olari prezenți la târg: **Eufrosina Vișoreanu** cu nepoții săi: **Ionel, Florin și Aida Frigură**, **Gheorghe Iorga** cu fiul său **Liviu**, surorile **Mischiu, Nicoleta Pietraru și Mihaela Paloși**, **Gheorghe Țambrea, Ion Mischiu, Costel Mischiu și Vasilica Olaru**.

Zilnic, m fața standului României, a fost o audiență maximă: agenți ai firmelor de turism prezente la târg, reprezentanți ai mass-media, turiști, toți au immortalizat imagini din România prin cei ce am fost prezenți acolo, au cumpărat obiecte de artă populară, casete audio, au vizionat casetele video cu mănăstirile din spațiul vâlcean.

Domnul ambasador **Gh. Tinca** a oferit vâlcenilor o seară de neuitat la Ambasada României și o vizită la Praga, strălucitor luminată noaptea, împodobită de natură cu o ninsoare ce a venit special parcă pentru noi. Praga nu s-a bucurat de ninsoare în acest an.

Ajunși acasă, am primit din partea domnului ambasador mulțumiri pentru imaginea ce au lăsat-o artiștii populari vâlceni și bucuria pe care o încearcă, acum la final, propunând ca municipiul Râmnicu Vâlcea să facă demersurile necesare pentru refacerea relațiilor cu orașul ceh Kromeriz, cu care a existat un parteneriat de înfrățire între anii 1980 -1984.

Prof. Elena STOICA,
director al CJCVTCP Vâlcea

TRADUCEREA ȘI TIPĂRIREA SFINTEI SCRIPTURI ÎN LIMBA ROMÂNĂ ÎN DECURSUL ISTORIEI

Continuare din numărul anterior

3. "BIBLIA DE LA BUCUREȘTI" (1688)

După apariția "Noului Testament de la Bălgrad" în anul 1648, sub atenta îndrumare a mitropolitului Simion Ștefan, va veni o perioadă în care nu se va mai tipări nimic din textele biblice în toate provinciile românești. La 1688, însă, în primele luni ale domniei lui Constantin Cantacuzino va ieși de sub tipar "Biblia", carte ce fusese dată în lucru încă din timpul lui Șerban Cantacuzino.

Lucrarea poartă numele de "Biblia lui Șerban Cantacuzino", pentru că acest domnitor este initiatorul ei și creatorul întregii atmosfere cărturărești în care s-a efectuat traducerea. Colaborarea cu urmașul său, Constantin Brâncoveanu, a fost strânsă, în sensul că ceea ce a început unul a continuat celălalt, fapt dovedit și în cazul renumitei Biblii de la 1688, după cum o spune chiar titlul cărții: "*Biblia, adecă dumnezeiasca Scriptură ale cei vechi și ale cei noao lege. Toate care s-au tălmăcit duple limba elinească spre înțeleagerea limbii rumânești, cu porunca preabunului și luminatului domn Ioan Șărbănescu Cantacuzino Basarabă Voievod și cu îndemnarea dumnealui Costandin Brâncoveanu, marele logofăt, nepot de sor al Măriei Sale, carele, după preastăvirea (=moartea) acestui mai sus pomenit domn, Putearnicul Dumnezău, den aleagerea a toatei Țări Rumânești, pre dumnealui l-au coronat cu domnia și stăpânirea a toată Țara Ungrovlahiei. Și întru zilele Măriei Sale s-au săvârșit acest Dumnezăiesc lucru. Carele și toată cheltuiala cea desăvârșito au rădicat*". (1)

Tipărirea a început la 5 noiembrie 1687 și s-a săvârșit la 10 noiembrie 1688. Este o operă de mari proporții pentru acea vreme, având 933 de pagini, format mare, textul fiind imprimat cu litere chirilice mărunte, pe două coloane. Titlul e tipărit cu roșu și negru și încadrat de un frumos chenar.

"*Biblia de la București*" are două prefețe, una pusă sub numele domnitorului Șerban Cantacuzino, adresată clerului și "*pravoslavnicilor creștini*", iar a doua semnată de patriarhul Dositei "*den mila lui Dumnezău patriarh (al) Sfintei Cetăți (a) Ierusalimului și a toată Palistina*". Părerea specialiștilor este că, prima prefață este fie opera unuia din frații Radu și Șerban Greceanu (2), fie a mitropolitului Teodosie, (3) iar cea de a doua, semnată de patriarhul Dositei al Ierusalimului, în care apar numeroase referințe la istoria poporului român - pe care acesta nu avea de unde să le cunoască - aparține stolnicului Cantacuzino, (4) marele umanist al secolului al XVII-lea.

În prima prefață, autorul acesteia spune că Dumnezeu ne-a dat fiecăruia câte un talant pe care trebuie să-l înmulțim, așa cum a făcut și el prin tălmăcirea Scripturii: "*...și aceasta am făcut: la tălmăcirea acești Sfinte Scripturi, făcând multă nevoie și destulă cheltuială despre o parte puind dascăli știuți foarte den limba elinească, pe preînțeleptul cel dentru dascăli ales și arhieru Ghermano Nisis și, după petrecerea lui, pre alții care s-au întâmplat, și, despre altă parte, ai noștri oameni ai locului, nu numai pedepsiți întru a noastră limbă, ce și de limba elinească având știință ca să o tălmăcească, carii, luând lumină și dentr-alte izvoade vechi și alăturându-le cu cel elinesc al celor 70 de dascalii, cu vrerea lui Dumnezău o au săvârșit, precum să veade*" (5).

Apoi, semnatarul primei prefețe arată motivele ce l-au îndemnat să tipărească Biblia: "*...că n-au rămas nici un neam, nici o limbă ca să nu citească întru a lor limbă Dumnezăiască Scriptură, care nu iaște dentr-alt, fără cât den darul Duhului Sfânt*". (6).

În cea de a doua prefață - pusă sub numele patriarhului Dositei al Ierusalimului - sunt lăudați strămoșii și părinții domnului Șerban Cantacuzino, arătându-se că toți au avut deosebită dragoste față de Biserică, iar el este comparat cu împăratul Constantin cel Mare. "*Și de vreame ce Ulfila, episcopul goșilor, iaște lăudat că pre vreamea lui Valendian au tălmăcit unele părți ale Sfintei Scripturi spre limba lor ca să se întărească oamenii neamului său den pâinea cea vie a învățăturii duhului cu cât mai vârtos ești Măria Ta vreadnic de cinste, tălmăcind și dând nu oarecare părți, ce toată Scriptura...*" (7).

Pe ultima pagină a cărții pe care e tipărit sfârșitul Apocalipsei, traducătorii "Bibliei de la București" și-au lăsat numele într-o scurtă postfață. După ce spun că tipărirea s-a făcut la București și cu cheltuiala domnitorului Șerban Cantacuzino, ei arată că traducerea "*pre limba rumânească*" s-a făcut "*de cei mici și plecați dentru slugile Mării Sale, Șărbănescu biv 2 logofet i brat ego (și fratele lui) Radul log*" (8).

După cum ne relatează predoslovia Bibliei, traducătorii au lucrat "*luând lumină și dentr-alte izvoade vechi*" pe care le-au confruntat cu izvorul grecesc, cu Septuaginta. Întrebarea care se pune e următoarea: Care sunt aceste izvoare pe care le-au avut la îndemână traducătorii?

Istoricii susțin că pentru Vechiul Testament traducătorii au folosit ca izvor sigur, mai întâi, "Palia de la Orăștie" (1582), deoarece pasaje din textul ei corespund întocmai cu textul Bibliei lui Șerban (9). Un alt izvor folosit a fost traducerea făcută de renumitul umanist moldovean Nicolae Milescu Spătarul (cca, 1636 - 1708). Originalul traducerii sale nu se mai păstrează, dar cert este că

el a existat. Astăzi avem numai o copie revizuită a traducerii, cunoscută sub numele de manuscrisul 45. Din predoslovia acestui manuscris, se vede clar că traducerea lui Nicolae Milescu Spătarul a existat, deoarece autorul lui o menționează: "*Am scos-o pre limba rumânească den izvodul lui Nicolae cartea aceasta ce să cheamă Biblia*" (10). Tot aici se face mențiunea că Milescu a tradus Vechiul Testament "*de la elinie la românie nefiind altă scoas la rumânie*". Aceasta îi conferă marelui umanist cinstea de a fi primul traducător al Vechiului Testament în întregime, în românește.

Pentru Noul Testament, traducătorii au folosit ca izvoare Evanghelia (1682) și Apostolul (1683), tipărite la începutul domniei lui Șerban Cantacuzino de mitropolitul Țării Românești Teodosie, unele tipărituri ale lui Coresi, precum și Noul Testament de la Bălgrad (1648) a lui Simion Ștefan.

Înainte de a fi tipărit, textul Bibliei a fost revăzut de frații Radu și Șerban Greceanu, care "*au îndreptat*" traducerea lui Nicolae Milescu Spătarul și au dat în forma finală întreg textul Sfintei Scripturi. În munca lor, aceștia au fost ajutați și de unii cărturari greci între care se numără Ghermano de Nisis și poate patriarhul Dositei al Ierusalimului, care se afla pe atunci în Țara Românească. Aceștia din urmă, fiind greci, au fost consultați pentru redarea exactă a sensului unor cuvinte sau expresii mai dificile. Dar un rol important în diortosirea textului vechilor manuscrise și tipărituri biblice l-a avut episcopul Mitrofan de Huși - ucenic al mitropolitului Dosoftei al Moldovei - căruia i-a revenit și sarcina îngrijirii "*a tot meșteșugul tipografiei*". Prin activitatea sa de diortosire, el "*a contribuit la afirmarea unității de exprimare a graiului strămoșesc, folosind expresii ale limbii ce se aflau în uz în toate cele trei provincii istorice românești*". (11)

Dintr-o cercetare mai amănunțită a textului, observăm că Biblia din 1688 cuprinde, pe lângă cărțile necanonice și lucrarea apocrifă "A lui Iosif la Macavei carte, adică despre singurul țiitorul gând". Această carte nu este altceva decât tratatul filozofic atribuit lui Iosif Flavius: "*Despre rațiunea dominantă*", și este așezată după cartea III Macabei, încheind Vechiul Testament. Prezența acestei lucrări "*pre limba rumânească*" până azi, prin intermediul Bibliei de la București este meritul marelui umanist Nicolae Milescu Spătarul, care a introdus pentru prima dată, în cultura românească o asemenea carte, în care se preamărește rațiunea; este meritul fraților Greceanu care au preluat-o, deși puteau s-o refuze ca necanonică, și, nu în ultimul rând, meritul episcopului Mitrofan al Hușilor care a îndreptat textul și a mitropolitului Teodosie Veștemeanul sub a cărui arhipăstorire a apărut.

"*Biblia de la București*" - prima tipărire integrală a acestei cărți în limba română - este o încununare a eforturilor de secole depuse de cărturarii români de până atunci "pentru introducerea limbii române în Biserică în locul celei slavone și grecești" (12). Pentru aceasta au fost întrebuințate toate traduceri existente până aici, ca astfel să se poată alege cuvântul cel mai bun pentru înțelesul adevărat al Sfintei Scripturi.

Limba folosită în textul Bibliei de la 1688 este o limbă vie românească, cu frumoase cadențe ritmice, o limbă limpede, care de altfel era vorbită în toate provinciile istorice românești. Iată, spre exemplu, cum se deschide Biblia:

"De'nceput au făcut Dumnezău ceriul si pământul. Iară pământul era nevăzut și Duhul lui Dumnezău Să purta deasupra apei. Și zise Dumnezău: "Să se facă lumină!" Și se făcu lumină. Și văzu Dumnezău lumina că iaste bună, și osebi Dumnezău între mijlocul întunearecului. Și numi Dumnezău lumina zio și întunearecul numi noapte. Și să făcu sară și să făcu dimineață, zi una"(13).

Diac. Prof. Ioan Cristian CIOTEANU

Note bibliografice:

1. "*Biblia, adecă Dumnezeiasca Scriptură a Vechiului și Noului Testament, tipărită întâia dată la 1688 în timpul lui Șerban Vodă Cantacuzino Domnul Țării Românești*". Retipărită după 300 de ani în facsimil și transcriere cu aprobarea Sfântului Sinod și cu binecuvântarea Prea Fericitului Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române", Ed. IBMBOR, București, 1988, foaia de titlu.

2. **Pr.Prof.Dr. Mircea Păcurariu** - "*Istoria Bisericii Ortodoxe Române*". vol. II, Ed. IBMBOR, Buc, 1992, p. 134.

3. **Pr.Conf.Dr. Dănuț Manu** - "*Curs de Istoria Bisericii Ortodoxe Române*", Pitești, 1997, p. 39.

4. *Ibidem*, p. 40.

5. "*Biblia, adecă Dumnezeiasca Scriptură...*". Ed. IBMBOR, 1988, p. XXIII.

6. *Ibidem*, p. XXV.
7. *Ibidem*, p. XXI.
8. *Ibidem*, p. 932.
9. Nicolae Cartoian - op. cit., p. 353.
10. Ep.Dr. Antonie Plămădeală - "Biblia de la București. Cine a făcut traducerea?", m "B.O.R.", anul XCVI, (1978), nr. 9 -10, septembrie-octombrie, p. 1010.
11. Pr.Prof. Dr. Nicolac Dură - "Biblia de la București (1688) 300 de ani de la prima tipărire integrală a Bibliei în versiunea românească", în "Studii Teologice", anul XL, (1988), nr. 6, noiembrie-decembrie, pp. 22-23.
12. *Ibidem*, p. 27; Pr.Prof.Dr. Sabin Verzan - "Sfânta Scriptură în cultura teologică română", în "Dacoromania", nr. 7/1988, p. 115.
13. "Biblia adecă Dumnezeiasca Scriptură...", Ed. IBMBOR, București, 1988, p.1.

VÂLCEA ESTE ȚINUTUL CU CELE MAI MULTE CTITORII VOIEVODALE DIN ROMÂNIA

- interviu cu prof. Costea Marinoiu -

1. Sfintele mănăstiri au fost în istoria poporului nostru, adevărate universități; ce au reprezentat cele din Vâlcea pentru istoria culturii române?

În primul rând trebuie să menționăm că melegurile vâlcene sunt încărcate de istorie, cântec și legendă. Adăpostesc valori de mare preț pentru spiritualitatea românească.

Printre comorile de mare preț, la loc de cinste se situează lăcașurile de cult; sfintele biserici și mănăstiri ce au ars ca o torță în inima noastră de milenii ne-au călăuzit drumul prin viață și vremuri. Ele au ținut trează credința străveche, credința ortodoxă română. La altarul lor sfânt am învățat limba "*vechilor cazanii și scripturi*", am învățat ce înseamnă iubirea pentru Dumnezeu.

Dar biserica nu a fost pentru români numai locaș de cult și rugăciune, de oficiere a unor slujbe, ci în egală măsură templu de învățătură, școală de artă, pictură, literatură, depozit de valori materiale: cărți, podoabe de cult etc.

Ctitoriile vâlcene au reușit de-a lungul timpului să-și onoreze din plin aceste deziderate majore ale spiritualității românești, considerându-le prioritare în perimetrul național românesc.

Câteva exemple pot confirma din plin aceste afirmații. În primul rând, se cuvine să amintim că, la Bistrița s-a tipărit prima carte de pe teritoriul țării noastre (1508 - **Liturghierul**). Tot aici a existat o veche școală slavo-românească (sec. XVI) și o bogată bibliotecă.

La Bistrița cronicarul Mihail Moxa realizează "**Hronograful Țării Românești**" (1620), prima "*Istorie universală*" din cultura noastră.

Mergând mai departe prin vetrele spirituale ale Vâlcii, poposim la ctitoria marelui voievod Constantin Brâncoveanu - din dealul Ulmului - Horezu. Aici, m secolul al XVIII-lea au activat vestiți artiști reuniți în "**Școala de pictură Hurezu**", ca și renumiți cărturari. La Hurezu s-au zămislit m dulcele grai străbun numeroase cărți din bogata literatură populară: **Halima** (1783), **Varlaam și Ioasaf** (1700), **Floarea Darurilor** (1745) etc.

Străluciri aparte va căpăta pentru istoria culturii române Govora, centru deosebit, care sub domnia lui Matei Basarab va da viață, prin tipografia instalată aici, (1636) unui număr de cinci cărți (1637-1642). Cea mai importantă dintre acestea este **Pravila** din 1640, care apare în două ediții (pentru Țara Românească și Transilvania). Este prima carte de legi ce se editează în limba română: "*Socotit-am că mai toate limbile au carte pre limba lor. Cu aceia cugetaiu și eu... să scoțu aceasta carte anume Pravila pre limba rumânească*".

Și Cozia lui Mircea cel Bătrân va căpăta dimensiuni aparte de-a lungul timpului. Aici a activat întâiul poet român din literatura medievală - Filos (cunoscut pe numele monahal Filotei, fostul logofăt al lui Mircea cel Bătrân, menționat într-un hrisov din 8 ianuarie 1392).

La 1649, Mardare Cozianul realizează "**Lexiconul slavo-românesc**" - primul lexicon din literatura de specialitate (cu 4575 de articole), publicat m 1900 de prof. Gr. Crețu (lucrare despre

care marele poet M. Eminescu rostea cuvinte deosebite).

Și aici s-a dezvoltat o școală slavo-românească (la 1415) și o bogată bibliotecă. La Cozia, la 8 noiembrie 1602, sub pana "călugărașului Gavril" Lotreanu, mama lui Mihai Viteazul - călugărița Teofana își redactează "testamentul", cea mai emoționantă și valoroasă pagină de istorie literară scrisă în literatura română veche, după cum menționa profesorul Șerban Cioculescu: "*cel mai frumos din puținele câte s-au scris până atunci*".

Despre centrul cultural Râmnic, unde s-a dezvoltat o adevărată "Școală românească" se pot spune lucruri deosebite. De sub teascurile tipografiei instalate aici sub directa oblăduire a Episcopului Antim Ivireanul vor ieși multe cărți cu mare ecou în cultura românească.

Râmnicul devine o adevărată "capitală a tipografilor" - după cum menționează Nicolae Iorga. Multe și importante sunt contribuțiile cărturarilor râmniceni la dezvoltarea limbii și literaturii române. Cărturarii Antim Ivireanul, Damaschin, Inochentie, Clement, Gr. Socoteanu, Chesarie, Filaret, Naum și Grigore Râmnicianu au desfășurat o prestigioasă activitate editorială tipărind peste 160 cărți (1705 -1830) (Râmnicul situându-se în secolul al XVIII-lea pe locul al II-lea).

Multe dintre producțiile editoriale râmnicene sunt priorități în bibliografia românească veche:

Antologhion (1705), **Tomul Bucuriei** (1705), **învățătură pre scurt pentru taina pocăinței** (1705), **întâia învățătură pentru tineri** (1726), **Catavasier** (1747), **Bucoavnă** (1749), **Gramatica Slavonească** (1755), **Trâmbița românească** (1769), **Ciclul Mineiilor** (12 volume -1776 -1780), **Pilde filosofești** (1783), **Antologhion** (1886), **Gramatica românească** (Ianache Văcărescu -1787) etc.

În concluzie, putem spune cu mândrie că multe și importante sunt contribuțiile ctitoriilor vâlcene ale cărturarilor locali la dezvoltarea limbii și literaturii române.

2. Cum interpretați următoarele relații, în spațiul vâlcean: mănăstire - tipografie - carte?

O parte din problematica ce o degajă această întrebare a fost relatată pe larg la prima noastră intervenție.

Am spus de mai multe ori că spațiul mirific și legendar al Vâlcii înseamnă în egală măsură "mănăstire - tipografie - carte".

Vâlcea este ținutul cu cele mai multe ctitorii voievodale din România. Aici au funcționat valoroase tipografii (Bistrița, Govora, Râmnic, Cozia), centre de creație, transcriere, traducere, redactare a cărților.

Multe din realizările casei editoriale râmnicene sunt unicate în cultura românească.

3. "Limba vechilor cazani" se desacralizează sau nu? Dacă da, ce trebuie făcut?

Limba română are o evoluție normală. Plămădită pe fondul autohton geto-dac, la care s-a adăugat zestrea latină, a străbătut un drum lung prin istorie, îmbogățindu-se tot timpul cu noi elemente din cultura popoarelor vecine, cu care noi ne-am aflat m bune relații de conviețuire (slav, german, maghiar etc.).

Noile împrumuturi lexicale îmbogățesc limba română "cea veche și înțeleaptă", dar în nici un caz nu o desacralizează, ci o fortifică, îi dau culoare artistică și științifică.

Limba participă direct la circuitul de valori contemporane. Pentru noi "limba vechilor cazanii" are aceeași valoare, se prezintă astăzi bogată, înțeleaptă, parcurgând drumu-i cunoscut, la pas, cu realitatea timpului pe care îl trăiește.

Ce trebuie să facem noi astăzi: să apărăm cu sfințenie limba românească. Să o învățăm temeinic cu pasiune și dăruire. Să o cultivăm în creația noastră artistică și tehnico-științifică.

4. Toponimia este o disciplină relativ recentă (1900) și este apropiată de lingvistică, dar are un caracter enciclopedic; de ce "Toponimia Țării Loviștei"?

Așa cum subliniam în cartea mea ("**Toponimia Țării Loviștei**" - 2001) toponimia are un rol deosebit în cunoașterea istoriei, în cunoașterea numelor localităților. Ea "poate fi - după cum sublinia I. Iordan - socotită drept istoria nescrisă a unui popor. O adevărată arhivă, unde se păstrează

amintirea atâtor evenimente, întâmplări...".

Toponimia poate fi considerată pe drept cuvânt o "arheologie lingvistică". Acolo unde lipsesc documentele și faptele materiale ale arheologiei, toponimia vine în sprijinul istoricului.

Despre toponimie și rolul ei în cultură, în cercetare se pot spune multe lucruri. Cunoscându-i valoarea, am socotit că este bine să folosesc acest instrument științific în cercetarea ținutului loviștean.

Despre Loviște s-au scris câteva lucrări reprezentative. Am socotit cu cale că trebuie să aduc o contribuție originală în cercetarea acestui ținut pentru care motiv am apelat la investigarea toponimiei locale.

Lucrarea este originală, scrisă cu dragoste și pasiune, cu respect pentru această zonă străveche.

Dacă am reușit să realizez ceva, să aduc o contribuție aparte în cunoașterea Loviștei, cititorul se va pronunța după lecturarea cărții respective.

Interviu realizat de **pr. Nicolae MOGA**

Patriarhia Română

București, 21 martie 2003 Cabinet

APEL LA RUGĂCIUNE ȘI PACE

Biserica Ortodoxă Română urmărește cu îngrijorare evoluția evenimentelor din Golful Persic. În calitatea sa de păstrătoare a adevărilor de credință care își au izvorul în Dumnezeu Cel Unic, Biserica se îngrijește în permanență de apărarea vieții omului, darul cel mai de preț cu care a fost înzestrat la creație.

În aceste momente grele, când, din nefericire, s-a ajuns ca armele să înlocuiască căile pașnice de rezolvare a neînțelegerilor, punând în pericol viața a milioane de oameni fără apărare - copii, femei, bătrâni etc., Biserica Ortodoxă Română ne cheamă pe toți, cler și credincioși, ca în duminica a doua din Postul Sfințelor Paști și în zilele următoare să facem rugăciuni stăruitoare pentru încetarea cât mai grabnică a războiului și apărarea darului sfânt al vieții umane, prin pace și reconciliere.

În astfel de împrejurări, doar rugăciunea și nădejdea în ajutorul lui Dumnezeu reprezintă forța și pavăza noastră duhovnicească, încredințați că "cele ce la oameni sunt cu neputință, sunt cu putință la Dumnezeu" (Luca 18,27).

Fie ca pacea și buna înțelegere să fie idealul vieții pe pământ, spre slava lui Dumnezeu și pentru prosperitatea tuturor oamenilor, pe care Dumnezeu îi iubește deopotrivă.

†TEOCTIST Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

IMNUL MAICII DOMNULUI

**Maică Preacurată, pururi Fecioară,
Te slăvesc!
Și de când pe lume, seara, dimineața,
Intră-n rugăciune robul tău, supus,
Te presimte-n simțuri
Ca pe o minune,
Maică-a mea de suflet, Maică-a lui Iisus,
MARIA...**

**Dăruiește-mi, Maică, ce-i mai scump pe lume:
Suflet bun!
Și în miez de noapte-n rugăciuni, Stăpână,
Maică Preamărită te-oi cinsti frumos...
În genunchi, cu teamă, Și cu umilință,
Slava ta sluji-voi,
Maică-a lui Hristos.
MARIA...**

**Alexandru MIRCESCU
Rm.Vâlcea, Dec. 2002**

ȘEDINȚA CONSILIULUI ȘI ADUNĂRII EPARHIALE

Prima ședință de lucru după alegerile din anul 2002, a Consiliului și Adunării Eparhiale a avut loc la data de 14 ianuarie a.c. sub președinția Prea Sfințitului Episcop Gherasim.

După oficierea Te-Deum-ului în Catedrala Episcopală, la Sala "Sf. Antim Ivireanul" din Complexul Religios-Cultural al Centrului Eparhial, au început lucrările Consiliului și Adunării Eparhiale prin cuvântul de deschidere al Prea Sfințitului Episcop Gherasim, care a prezentat și o succintă dare de seamă a activității Prea Sfinției Sale în anul 2002, mulțumind Bunului Dumnezeu pentru tot ajutorul și pentru dragostea credincioșilor pentru Sfânta Biserică, fără ajutorul cărora nu s-ar fi putut obține rezultatele din anul 2002: cantina socială, lucrări de construcție, reparații, restaurare pictură la bisericile și mănăstirile din Eparhie.

Episcopia Râmnicului este o Eparhie întinsă pe două județe, cu șapte protopopiate și 27 de mănăstiri și schituri. A făcut 53 de vizite canonice la protopopiate, parohi, mănăstiri și schituri dând sprijin moral și material acestora.

A săvârșit Sfânta Liturghie în Duminici și Sărbători dând sfaturi și îndrumări preoților și credincioșilor; a sfințit și resfințit 36 de biserici și la altele 6 a pus piatra de temelie, a hirotonit 34 de tineri teologi și hirotosit întru duhovnic 42 de preoți; a acordat 39 de distincții preoților merituoși. Zilnic a primit audiențe și a semnat lucrări de birou. A prezidat 29 de ședințe ale Consiliului Eparhial Permanent. A prezidat și participat la conferințele preoțești. A primit și condus diferite delegații, oaspeți din țară și de peste hotare, fiind gazdă și Președintelui României, Dl. Ion Iliescu. Prea Sfinția Sa a participat la toate manifestările culturale vâlcene, un moment aparte fiind sărbătorirea Sf. Ierarh Martir Antim Ivireanul, ocrotitorul spiritual al Râmnicului, la care au participat ierarhi, oficialități, preoți și credincioși cărora le mulțumește și pe această cale pentru implicare și participare.

Darea de seamă a Sectorului Bisericesc a fost prezentată de P.C. Pr. Constantin Matei, Consilier Bisericesc, care în raportul său a evidențiat munca din acest sector, Sfânta Episcopie având 627 de parohii în cele 7 protopopiate. În anul 2002 s-au înființat 14 noi parohii, au fost numiți 34 de tineri teologi și s-au transferat 18 preoți; 4 s-au pensionat, iar 6 au decedat.

Centrul Eparhial are 97 de angajați, salarizarea făcându-se prin contribuțiile de la bugetul de stat și în completare din fonduri proprii. În acest an toate sectoarele vor primi calculatoare pentru mai multă operativitate și corectitudine.

P.C. Pr. Emil Ionescu, Consilier Economic, a prezentat raportul sectorului economic pe plan financiar și administrativ-gopsodăresc.

S-a aprovizionat corespunzător atelierul de lumânări, atelierul de icoane și tămâie, parcul auto și s-au făcut eforturi deosebite pentru buna întreținere a viei de la Schitul Dobrușa. La biserici și mănăstiri, unde se lucrează permanent prin purtarea de grijă a Prea Sfințitului Episcop Gherasim, care a dispus ajutoare financiare acestora. În anul 2002 s-a stăruit permanent pentru retrocedarea terenurilor și pădurilor ce au aparținut Sfintei Episcopii și nădăjduim că în acest an se va rezolva favorabil această doleanță a noastră.

Activitatea sectorului cultural a fost prezentată de P.C. Pr. Constantin Cîrstea, Consilier Cultural - responsabil și de publicarea revistei **RENAȘTEREA**, care a prezentat manifestările culturale din anul 2002 și grija deosebită a Centrului Eparhial pentru sărbătorirea în anul 2003 a 500 de ani de existență a Eparhiei Râmnicului. P.C. Sa a prezentat și situația învățământului teologic și a celui religios din școlile din Eparhie și a făcut un set de propuneri pentru anul 2003:

- **Propune ca sărbătorirea a 500 de ani de atestare documentară a Eparhiei să fie inclusă într-un circuit național;**
- **Să se colaboreze cu instituțiile culturale de profil pentru realizarea de noi programe culturale;**
- **Să se alcătuiască trasee și să se tipărească hărți cu schiturile și mănăstirile din Eparhie;**
- **Să se creeze un site pe internet cu Episcopia Râmnicului;**

•Să se înființeze cabinete de religie și biblioteci religioase în școli;
•Să se colaboreze cu serviciile publice descentralizate de asistență socială pentru o mai bună coordonare a acțiunilor filantropice.

•Să se atragă resurse extrabugetare pentru îmbunătățirea activității cantinei sociale a Sfintei Episcopii, unde servesc masa peste 100 de persoane fără posibilități materiale.

În luările de cuvânt ale membrilor Consiliului și Adunării Eparhiale, s-a recomandat o consolidare a lucrării social-caritative prin participarea activă a preoților și credincioșilor.

S-a evaluat întreaga activitate din anul 2002 din cadrul Sfintei Episcopii și sub aspect administrativ și organizatoric, viață monahală, învățământ religios, conservarea bisericilor monumente istorice, de artă și arhitectură, muzee de carte veche bisericească, icoane etc.

Domnul Aurel Vlădoiu consideră necesară modernizarea Atelierului de lumânări pentru a deveni mai rentabil.

Domnul Zorzolin din Drăgănești - Olt se oferă să amenajeze muzeul de la Mănăstirea Bistrița și își oferă serviciile gratuit pentru depistarea cărții vechi, icoane etc.

P.C. Preot Emilian Groșenoiu, Vicar Administrativ, printre altele, spune că am avut bucuria ca P.S. Episcop Gherasim să lanseze anul trecut cartea P.S. Sale "Sfinții Brâncoveni".

Au mai vorbit P.C. Pr. State Nicolae, Dl Ciobanu Mihai, care au apreciat dărilor de seamă prezentate și supuse aprobării Consiliului și Adunării Eparhiale.

În încheiere, P.S. Episcop Gherasim mulțumește celor prezenți pentru luările de cuvânt pertinente și pentru propunerile concrete, încredințat fiind de o rodnică activitate și în viitor, cu ajutorul lui Dumnezeu, prin strângerea rândurilor preoților și credincioșilor pentru a răspunde provocărilor vremii, având ca preocupare majoră urmarea lui Hristos și ajutorarea semenilor.

Dumnezeu să binecuvânteze pe toți cei care lucrează spre binele Bisericii și neamului românesc!

Pr. Ioan DINICĂ
Secretar eparhial

NOUA STEMĂ A EPARHIEI RÂMNICULUI

Între îndatoririle statutare ale unei eparhii, se numără și aceea de a-și alcătui o stemă - semnul convențional care o reprezintă și care se utilizează pe antetele instituției, pe Sigiliile oficiale, pe bunurile pe care le produce, pe publicațiile editate etc.

Conform art. 198 din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, stema unei eparhii se stabilește de Sfântul Sinod.

De obicei, elementele simbolice și decorative ale unei steme caută să definească, emblematic, caracteristicile esențiale care individualizează instituția în cauză, cu alte cuvinte, să reprezinte o personalizare grafică a acesteia.

Transformările jurisdicționale și înnoirile spirituale care s-au petrecut în Patriarhia Română după 22 decembrie 1989, precum și înființarea de noi eparhii, înălțarea altora în rang, așezarea sub oblăduirea unor patroni spirituali etc., au postulat, cum era și firesc, reconsiderarea întregii problematice a stemelor eparhiale.

Astfel, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române în ședința din 4 iulie 2001, a aprobat "să



se transmită fiecărei eparhii fișa stemei elaborată de Cancelaria Sfântului Sinod". Potrivit acesteia, într-o stemă trebuie să se regăsească următoarele elemente heraldice bisericesti: **cârja arhierescă și crucea, omoforul arhieresc, mantia arhierescă, chipul unui sfânt** purtând în mâini cruce, chivot, **doi îngeri sau doi lei, monograma lui Hristos, șiragul de mătânie, ș.a.**

Pentru aplicarea acestei hotărâri sinodale, P. S. Episcop Gherasim Cristea a instituit la Centrul Eparhial o comisie sub președinția pr. Emilian Groșenoiu, vicar administrativ, alături de pr. Constantin Cîrstea, consilier cultural, Diac. Cristian Cioteanu, specialiști în heraldică și personalități din domeniul istoric și cultural din județul Vâlcea.

Varianta finală a fost supusă Permanenței Consiliului Eparhial, care în ședința din 3 septembrie 2002 (Hotărârea nr. 4430), a aprobat noua stemă ce s-a înaintat spre validare Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

Noua stemă a Eparhiei Râmnicului are următoarea descriere:

1. Scutul pe fond albastru deschis este suprapus pe o mantie arhierescă stilizată, de culoare bleumarin, ce m partea superioară se încheie cu bucle legate cu șnur auriu, terminat cu doi ciucuri.
2. Scutul este susținut, la dreapta și la stânga, de doi îngeri care au aripi argintii și brâu auriu.
3. Mantia este sprijinită pe crucea și cârja arhierescă încrucișate, și este timbrată cu mitra episcopală cu medalioanele celor 4 Sfinți Evangheliști și este ornată cu diferite motive florale, iar m mijloc este o acvilă (aquila valachica) bicefală imperială bizantină cu aripile larg deschise ținând în gheare, la dextra o spadă și la senestra o lună crai-nou, ca însemne ale puterii. Acvila nu poartă direct pe capete coroana princiară, ci deasupra acestora.
4. Scutul are un singur registru în care este chipul Sfântului Ierarh Calinic de la Cernica, ctitorul Catedralei Episcopale de la Râmnic, ținând în mâna stângă cârja arhierescă și binecuvântând cu mâna dreaptă.
5. Pe mantie, deasupra scutului, este monogramul creștin, iar de o parte și de alta a scutului inițialele Eparhiei Râmnicului, E și R.
6. Mantia este încadrată m partea superioară de un șirag de mătânie ce se încheie la bază cu o cruce terminată cu un ciucure.
7. întreaga stemă este așezată pe o eșarfă bleu, pe care sunt redade cuvintele Mântuitorului "Pacea mea dau vouă" (Ioan XIV, 27).

Diac. prof. Cristian CIOTEANU

CUM TREBUIE SĂ FIE PROFESORUL DE RELIGIE ȘI CE SCOPURI ARE EL CU PRIVIRE LA ELEVII SĂI?

Profesorul de religie trebuie să fie cu desăvârșire un sfânt între copii și oameni. El trebuie să insuflă elevului credința în Dumnezeu. Prin însăși profesiunea sa de a da lumină din lumină, din lumina lui Hristos, este considerat luminătorul sufletesc al copiilor. Profesorul de religie nu este un simplu transmițător de cunoștințe, ci o întruchipare a valorilor creștine și a competenței relaționale. Competențele științifice de specialitate trebuie să le dețină întrutotul. Aptitudinile sale psihopedagogice și metodice, conștiința profesională îi condiționează eficiența procesului instructiv-educativ.

Un pedagog român din perioada interbelică spunea:

"Dacă vrei să dai viață învățământului, atunci elevii să muște în fiecare zi, la fiecare lecție, viață din viața ta, până la epuizare. Dacă nu se va întâmpla așa, atunci un om «mort» comunică lucruri «moarte» celor vii, ca să-i omoare și pe ei". (**C-tin Asimici**, "Religia și sufletul copiilor", București, 1937, p. 38).

Iată câteva dintre calitățile și trăsăturile de personalitate necesare profesorului de religie:

- pasiunea pentru misiunea de profesor de religie;
- personalitate, competență și o bogată cultură de specialitate;
- formarea de atitudini și convingeri religioase superioare;
- capacitate de individualizare a cunoștințelor religioase la elevi;
- un exemplu pentru comunitatea credincioșilor, atitudine de bună înțelegere și bunăvoință față de copii;
- călăuză spirituală și luminător al copiilor;
- credință puternică în Dumnezeu și moralitate exemplară;
- exigență în procesul de învățământ, modestie, smerenie și generozitate;
- temperament echilibrat: mobil, calm, liniștit, îngăduitor, răbdător;
- conștiincios; să aibă simțul datoriei, seriozitate, sensibilitate și responsabilitate față de problemele elevilor.

Aptitudinea didactică a profesorului de religie implică și competențe specifice: capacitatea de a selecta și organiza metodic informația pentru procesul de predare-învățare; capacitatea de a transmite elevilor în mod corect informația.

Profesorul de religie trebuie să fie conștient că el întruchipează activitatea învățătoarească a Mântuitorului Hristos, că în drumul spre perfecțiune cultivă ceea ce are omul mai de preț - sufletul. El trebuie să aibă o bună pregătire pedagogică și teologică, dar trebuie să aibă și vocație. Vocația îl face pe profesorul de religie să simtă în interiorul lui dorința de a învăța pe elevi Cuvântul lui Dumnezeu. Vocația este cea care, în învățământul religios, asigură existența unui profesor născut, nu făcut Vocația asociată cu studiul sistematic și aprofundat duce la îmbogățirea personalității profesorului de religie. O altă latură indispensabilă a acestuia este moralitatea sa.

Realizările educative izvorâte din convingere sunt deosebite. Cine are convingere religioasă are și entuziasm pedagogic, are sentimente, lin4te, înțelegere, răbdare, îngăduință în fața elevilor săi.

Profesorul de religie are o responsabilitate foarte mare față de elevii săi, pentru că nu se poate considera persoană culturală cineva, dacă nu cunoaște propriile preferințe religioase sau pe cele ale persoanelor cu care coexistă în comunitate, dacă nu știe nimic despre istoria credințelor și religiilor, dacă nu înțelege fenomenologia actului religios. Instrucția de ordin religios n deschide elevului spiritul către experiențe culturale diverse, îi mobilizează mintea și sufletul. A nu fi formați și în perspectivă religioasă înseamnă a rămâne "infirmi" din punct de vedere profesional, întrucât profesiunea le angajează inerent eul.

Profesorul de religie îi invită pe elevi prin educația religioasă la autocunoaștere, la reflecție, la evidențierea eului. Tot m timpul orelor de religie profesorul vizează și palierele atitudinale, de credințe, de reprezentări, de sentimente ale copiilor. Educația religioasă poate deveni un prilej de fortificare interioară, de identificare a sinelui, de descoperire a idealurilor, de reconversie a persoanei spre lumea valorilor absolute.

Profesorul de religie este cel care le insuflă elevilor dorința de a fi morali; morala de tip religios poate umple un gol sau îi poate ajuta să depășească anumite sincopede de orientare existențială. Tot profesorul de religie este cel care formează persoane ce se deschid ușor spre alții, se manifestă generos în iubire, dăruire și înțelegere a aproapelui, pentru că valorile religioase au virtutea de a duce oamenii laolaltă, de a crea legături durabile, de a solidariza și a cimenta unitatea comunitară.

Educația în spirit religios poate constitui o cale de perfecționare a persoanei și din puncte de vedere intelectual, moral, estetic, civic. Unde există credință religioasă, există și educație. Cine este educat din puncte de vedere religios are un start existențial favorizant și este pasibil de perfecționare.

Profesorul de religie trebuie să îndrepte copiii spre Dumnezeu, să-i facă să ajungă la un sens profund al vieții și al existenței. Scopul ultim al formării religioase, în tradiția creștină, este mântuirea, în împărăția cerurilor.

Prof. Maria Magdalena MOGA

Bibliografie:

1. **Alexandru Gh, Iordăchescu Nicolae, Vâlcu A, Ionescu O. Gh., Drăgușin L, Gheorghe I.**, "Metodica predării religiei în învățământul preuniversitar", Editura "Gheorghe Alexandru", Craiova, 2000.
2. **Cocoș C.**, "Educația religioasă. • repere teoretice și metodice", Editura "Polirom", Iași, 1999.
3. **Danciu A.**, "Metodica predării religiei în școlile primare, gimnazii și licee", Editura "Anastasia", București, 1999.
4. **Șebu S., pr. prof. univ. dr., Opriș M., Opriș D.**, "Metodica predării religiei", Editura "Reîntregirea", Alba Iulia, 2000.

CUVÂNT PENTRU POARTA DIN URMĂ...

S-a auzit din cerurile deschise ale solstițiului de iarnă glas de zeu bătrân, așa ca un tunet risipitor de negură. "Vino să stăm sub pom/deasupra-i încă veac ceresc..." țărânilor, lepezile cetățitorilor eterne, potecile tuturor urmelor tale..." gândul tău binecuvintele! Vino să-ți primești răsplata tuturor lucrărilor tale și să veghezi ca truda ta de gând dăruită... copiilor să nu se risipească!. Este ceva care totdeauna rămâne în urmă. Atunci când urmezi chemările de a contempla din urma vreunui măr edenic, ca o meritată întoarcere în... grădină, trebuie știută zisa unui înțelept mai demult suitor din lumină în divanul dreptilor: "*vechiul nu moare niciodată până ce tot sufletul de bunătate cât era întrânsul nu a trecut în cel nou*". Care să fie momentul cel mai sugestiv al unei treceri prin poarta din urmă, dacă nu cel premergător Crăciunului?!

Părintele, cu toată seva acestui cuvânt, **Dumitru Bălașa**, un preot adevărat al Bătrânului Crăciun și dintotdeauna recunoscător lui Zalmoxis, și-a împlinit rupta din hotarele Daciei și a dat ascultare poruncii venită din cer pentru o pilduitoare răposare. Arderea, ca un fel de a te manifesta în creație, transformă vechiul în nou. Arderea de tot, ca un suprem sacrificiu, ar avea menirea să transforme tot vechiul în nou. Oare nu aceasta este semnificația acelei buturugi care trebuie să ardă, de tot, înaintea unor "ziori", în fapt acele invocații funerare?

Glas din cer l-a ales pe părintele **Dumitru Bălașa** ardere de tot, ca hotar între două lumi. El, cel mai bun dintre dacii nemuritori, a fost ales să poarte solia. El, cel care s-a bătut ca nimeni altul pentru ca ignoranța noastră potențată de o paradoxală dogmă, a unui anume fel de cercetare, pseudo-științifică, a istoriei, să nu omoare tainele și adevărurile incomode, puse sub obroc de vremuri potrivnice. El, om cu har și cu posibilitatea revelațiilor iraționale, s-a remarcat și prin cercetarea carteziană a atâtor dovezi, în spiritul Apostolului Toma. A lucrat cu folos în lume, ucenicii săi fiind acum lucrători în duhul său.

Și-a împlinit menirea pe pământ A avut grijă, nu cu mult timp în urmă, să-i numească explicit pe ucenicii săi. Ei sunt acum mulți și devotați. Între ei, inventatori de cuprindere universală, apărători ai românilor de pretutindeni, istorici titrați și recunoscuți în lumea întreagă, preoți, profesori, ingineri etc. Să fie întâmplător faptul că parte din cetățenii României, la un recent recensământ, s-au declarat daci?

Da! Părintele **Dumitru Bălașa**- "patriarhul de Drăgășani" a fost ales la această reactualizată cumpănă de vreme să fie însuși Crăciunul, care se jertfește prin ardere, pentru nemurirea rădăcinilor noastre și o viețuire înțeleaptă alături de toate neamurile Bătrânei Europe • căreia i-am fost leagănul - după spusa înțeleptului. Da! **Dumitru Bălașa**, după ce ne-a povestit "basmul romanizării", ne-a lăsat moștenire un spirit de luptă, un perpetuu zbucium al căutării și puterea exemplului de a nu ceda unor mode trecătoare sămânța, capătul de adevăr, fără posibilitatea încolțirii când vremea nu este favorabilă.

A plecat, "cetini negre sună-n urmă..." cetini negre-n lume sună, ostenita lui furtună... Să ne amintim, în spiritul filosofului din Lancrăm, pe care l-a iubit: peste tot în Dacia și în... Vechea Europă umbla și el "contemporan cu fluturii, cu Dumnezeu".

Am rămas noi să fim recunoscători și continuatori în credință bătrânului plecat, fără a uita vreun moment: când suntem treji, suntem în lume, când dormim, dormim în Dumnezeu, cum ieri

dormeam în Zalmoxis.

Să-ți fie, bunule călător, plăcut somnul lângă apa noastră ce curge și în limpezimea ei vede totul. Să rămâi cu noi în dor, noi aici, tu, în izvor...

Ing.dr.Mihai SPORIȘ

IN MEMORIAM: PR. BĂLĂNESCU VASILE

În ziua de 6 martie 2003, clopotele bisericii "Sf. Gheorghe" au sunat duios și prelung, anunțând trecerea la cele veșnice a Preotului **Vasile Bălănescu**, paroh al bisericii timp de 55 de ani neîntreruși. Tatăl bun și iubit al unei familii și multora părinte duhovnicesc apreciat și respectat, a plecat în lumea celor dreți, după nouă decenii de viață și șaptezeci de ani de activitate. Serviciul religios al înmormântării s-a oficiat în biserică ce poartă amprenta zelului său pastoral, de către un sobor de 20 de preoți în frunte cu P.S. Episcop Gherasim. Au fost prezenți numeroși credincioși.

Părintele Vasile a scris o pagină însemnată în cronică parohiei, bogată în realizări pastorale și, poate, cu el se încheie șirul de preoți râmniceni peste care au trecut două războaie mondiale și un regim politic ateu.

La sfârșitul slujbei, P.S. Episcop Gherasim și preotul paroh au înfățișat, în cuvinte alese, portretul spiritual al celui plecat dintre noi. Pururea activ și mereu frământat și neliniștit în a duce la capăt ceea ce a pornit să facă, avea un excepțional simț practic în a rezolva problemele, știind să mobilizeze și să antreneze parohienii în realizarea lor, lăsând în urmă o biserică împodobită și o parohie organizată.

Cunoștea pe toată lumea din parohie și știa necazurile și bucuriile fiecăruia. Avea un cuvânt potrivit pentru fiecare pe care-l întâlnea pe cărările lui pastorale, schimba cu fiecare câteva vorbe și câteva impresii, nelăsând pe nimeni fără o vorbă de duh.

A văzut lumina zilei la 11 iunie 1912, în Rădăcinești, comuna Dângești, județul Argeș, ca fiu al moșnenilor Vasile și Maria, fiind deprins de mic copil cu rugăciunea, cinstea, frica de Dumnezeu și rușinea de oameni, iar de la învățătorul satului, Gheorghe Angelescu, căruia ba purtat tot timpul o stimă și recunoștință vie, învățătura de carte.

A fost hirotonit în anul 1934 pe seama bisericii din Muereasca de Jos, unde a slujit până în anul 1940, când a fost trimis la parohia Orlea din județul Romanati, ca din 1944 să fie transferat la parohia Muereasca de Sus. La data de 20 decembrie 1947, a fost transferat ca preot paroh la biserică Sf. Gheorghe, unde a slujit până în urmă cu câteva luni, pensionându-se cu data de 1 august 2002.

A refăcut biserică monument istoric din Muereasca de Jos, construind casă parohială nouă. În Muereasca de Sus a făcut școală de 7 clase și pentru activitatea pe țărâm obștească, a primit ordinul "Meritul Sanitar". Ierarhii sub care a slujit, apreciindu-i calitățile și rezultatele ostanelor administrativ-pastorale, l-au distins cu multe ranguri și onoruri.

A fost distins cu "Crucea patriarhală" în mod deosebit pentru activitatea misionară în parohia "Sfântul Gheorghe", de însuși patriarhul Justinian. De asemenea, a primit distincția onorifică de iconom stavrofor de la episcopul Iosif și dreptul de a purta brâu roșu de la P.S. Episcop Gherasim, pentru activitatea rodnică în domeniul administrativ gospodăresc.

A fost decorat cu ordinul "Coroana României" pentru activitate românească și biserică în războiul din Răsărit, ca preot militar având gradul de locotenent-colonel în retragere.

A mai îndeplinit funcția de consilier cultural la Episcopia Râmnicului și Argeșului în perioada 1948-1952, și de profesor de religie la școlile din Muereasca de Jos, Orlea, Muereasca de Sus și la școala "Take Ionescu", din Râmnicu Vâlcea.

La biserică noastră a început prin repararea gardurilor, plantarea a 40 de pomi, vopsirea tablei de pe acoperișul bisericii și a continuat cu introducerea electricității și încălzirii centrale în biserică și în casa parohială.

A făcut un fronton nou de piatră la Albești, s-au comandat vitralii la ferestre și, cu ajutorul patriarhului Justinian, a adus și montat fosta catapeteasmă a Mitropoliei Țării Românești, de la

Târgoviște, adevărată bijuterie arhitectonică.

După cutremurele din 1977 și 1986 a fost nevoie de lucrări de refacere și reconstrucție a turlei centrale și a picturii, de fiecare dată adormitul în Domnul străduindu-se să redea sfântului lăcaș imaginea cu care fuseseră obișnuiții credincioșii.

După slujba de prohodire și înconjurarea bisericii în dangătul clopotelor, trupul adormitului întru Domnul a fost dus și înmormântat în cimitirul "Sf. Ioan", lângă preoteasă și copiii săi dragi.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

Pr. Ilie STUPARU

AGENDA DE LUCRU A P.S. EPISCOP GHERASIM

- Miercuri, 1 ianuarie, a săvârșit Sfânta Liturghie în Catedrala Episcopală și a ținut un cuvânt de învățătură; după amiază a primit pe P.C. preoți din municipiul Râmnicu Vâlcea, P.C. Protoierei, stareți și starețe din Eparhie, la recepția de Anul Nou, ocazie de bucurie și nădejde în viitor, unde cei prezenți au urat P.S. Sale ani îndelungați și buni, cu sănătate și împliniri.

- Duminică, 5 ianuarie, a săvârșit Sfânta Liturghie în Catedrala Episcopală și a ținut un cuvânt de învățătură credincioșilor.

- Luni, 6 ianuarie, a săvârșit Sfânta Liturghie în Catedrala Episcopală, a sfințit Aghiazma Mare și a ținut un cuvânt de învățătură credincioșilor.

- Duminică, 12 ianuarie, a săvârșit Sfânta Liturghie în Catedrala Episcopală și a ținut un cuvânt de învățătură credincioșilor.

- Luni, 13 ianuarie, a făcut o vizită de lucru la mănăstirile din Eparhie, care au șantiere deschise.

- Marți, 14 ianuarie, a prezidat ședința Consiliului și Adunării Eparhiale.

- Miercuri, 15 ianuarie, a participat la manifestările dedicate poetului național Mihai Eminescu, la Biblioteca Județeană "Antim Ivireanul".

- Joi, 16 ianuarie, a săvârșit Sfânta Liturghie la parohia Foleștii de Jos, prot. Horezu, județul Vâlcea și a ținut un cuvânt de învățătură credincioșilor.

- Vineri, 17 ianuarie, a participat la inaugurarea Centrului de Asistență familială și comunitară Râmnicu Vâlcea, alături de oficialitățile locale.

- Duminică, 19 ianuarie, a săvârșit Sfânta Liturghie în Catedrala Episcopală și a ținut un cuvânt de învățătură credincioșilor; după amiază a participat la înmormântarea fostei starețe a Mănăstirii Hurezi -Mihaela Ghișoiu.

- Miercuri, 22 ianuarie, a condus o delegație elenă, însoțită de Ministrul Theodoros Cassimis - Ministrul Turismului din Grecia, la Mănăstirile: Dintr-un Lemn, Horezu și Bistrița.

- Joi, 23 ianuarie, a primit audiențe și a semnat lucrări de birou; după amiază a participat la Mănăstirea Surpatele, la slujba înmormântării maicii Nany Taisia -fostă salariată a Centrului Eparhial.

- Vineri, 24 ianuarie, a participat la simpozionul "144 de ani de la Unirea Principatelor" la Prefectura Vâlcea, alături de oficialitățile locale și județene.

- Duminică, 26 ianuarie, a oficiat Sfânta Liturghie în Catedrala Episcopală și a ținut un cuvânt de învățătură credincioșilor.

- Luni, 27 ianuarie, a primit audiențe și a semnat lucrări de birou.

- Marți, 28 ianuarie, a făcut o vizită Secretarului de Stat Constantin Stoenescu, însoțit de Ionel Munteanu, Inspector de Stat Vâlcea, privind retrocedarea mănăstirilor Mamu și Sărăcinești.

- Joi, 30 ianuarie, a oficiat Sfânta Liturghie și a ținut un cuvânt de învățătură credincioșilor.

- Vineri, 31 ianuarie, a participat la manifestările dedicate domnitorului Mircea cel Bătrân, care au avut loc la Mănăstirea Cozia.

- Duminică, 2 februarie, a săvârșit Sfânta Liturghie în Catedrala Episcopală și a ținut un cuvânt de învățătură credincioșilor.

- Miercuri, 5 februarie, a făcut o vizită de lucru la mănăstirile din Eparhie, care au șantiere.
- Joi, 6 februarie, a semnat lucrări de birou și a primit audiente.
- Vineri, 7 februarie, însoțit de P.C. Secretar Eparhial a participat la aniversarea Zilei de naștere a P.F. Patriarh Teoctist
 - Duminică, 9 februarie, a săvârșit Sfânta Liturghie în Catedrala Episcopală și a ținut un cuvânt de învățătură credincioșilor.
 - Marți, 11 februarie, a prezidat ședința de lucru cu P.C. Protoierei din Eparhie.
 - Miercuri, 12 februarie, a făcut o vizită de lucru la mănăstirile Dintr-un Lemn, Surpatele, Bistrița și Arnota.
 - Vineri, 14 februarie, a prezidat ședința de lucru privind sărbătorirea a 500 de ani a Eparhiei Râmnicului.
 - Duminică, 16 februarie, a săvârșit Sfânta Liturghie la Biserica "Sf. Apostoli Petru și Pavel" din Râmnicu Vâlcea și a ținut un cuvânt de învățătură credincioșilor.
 - Marți, 18 februarie, a participat la ședința de constituire a Adunării Generale a C.A.R. Episcopia Râmnicului.
 - Joi, 20 februarie, a participat la lansarea cărții "Enciclopedia Râmnicului", în sala "Sf. Antim Ivireanul", alături de oficialități și un numeros public.
 - Duminică, 23 februarie a oficiat Sfânta Liturghie în Catedrala Episcopală și a ținut un cuvânt de învățătură credincioșilor.
 - Luni, 24 februarie, a primit audiențe și a semnat lucrări de birou.
 - Joi, 27 februarie, a prezidat ședința organizatorică privind sărbătorirea a 500 de ani de atestare a Eparhiei Râmnicului.
 - Duminică, 2 martie, a săvârșit Sf. Liturghie și slujba de resfințire la parohia Jitaru - Scornicești, județul Olt și a ținut un cuvânt de învățătură credincioșilor; după amiază a fost felicitat cu prilejul Zilei Numelui de către Preoți, oficialități și credincioși.
 - Luni - Joi, 3 - 6 martie, a participat la lucrările Sfântului Sinod.
 - Duminică, 9 martie, a săvârșit Sfânta Liturghie și slujba de resfințire la parohia Cacova, jud. Vâlcea și a ținut un cuvânt de învățătură credincioșilor.
 - Marți, 11 martie, însoțit de P.C. Secretar Eparhial a participat la Prefectura Vâlcea, la dezbaterile "Strategia de dezvoltare Culturală" a județului Vâlcea.
 - Miercuri, 12 martie, a făcut o vizită de lucru la mănăstirile din Eparhie care au șantiere deschise.
 - Vineri, 14 martie, a primit audiențe și a semnat lucrări de birou.
 - Duminică, 16 martie, a săvârșit Sfânta Liturghie în Catedrala Episcopală și a ținut un cuvânt de învățătură credincioșilor.
 - Marți, 18 martie, însoțit de P.C. Vicar Administrativ a făcut o vizită de lucru la mănăstirile din Eparhie care au șantiere deschise.
 - Joi, 20 martie, a primit audiențe și a semnat lucrări de birou.
 - Duminică, 23 martie, a săvârșit Sfânta Liturghie în Catedrala Episcopală și a ținut un cuvânt de învățătură credincioșilor.
 - Marți, 25 martie, a săvârșit Sfânta Liturghie și slujba de resfințire la parohia Zănoaga, jud. Olt și a ținut un cuvânt de învățătură credincioșilor.
 - Miercuri, 26 martie, însoțit de P.C. Vicar Administrativ, a făcut o vizită de lucru la mănăstirile care au șantiere deschise.
 - Joi - Vineri, 27 - 28 martie, a primit audiențe și a semnat lucrări de birou.
 - Duminică, 30 martie, a săvârșit Sfânta Liturghie în Catedrala Episcopală și a ținut un cuvânt de învățătură credincioșilor.
 - Luni, 31 martie, a primit audiențe și a semnat lucrări de birou.

Pr. Ioan DINICĂ
Secretar eparhial